

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом начальника

Чернігівської міської військової
адміністрації

18 червня 2023 року

№ 1

ПРАВИЛА

забезпечення в місті Чернігів чистоти і порядку, додержання тиші в
громадських місцях, на період дії правового режиму воєнного стану та 30 днів
після його припинення чи скасування

м. Чернігів
2023

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальні положення	3
Розділ 2. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою	9
Розділ 3. Вимоги до впорядкування територій підприємств, установ, організацій, прилеглих до них та закріплених територій	18
Розділ 4. Вимоги до утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою – територіях загального користування	21
Розділ 5. Порядок розміщення малих архітектурних форм, тимчасових споруд	25
Розділ 6. Правила використання об'єктів благоустрою власниками (належними користувачами) транспортних засобів	32
Розділ 7. Правила розміщення зовнішньої реклами, вивісок та інформаційних табличок	35
Розділ 8. Додержання тиші в громадських місцях	46
Розділ 9. Інші вимоги щодо благоустрою міста	51
Розділ 10. Порядок здійснення контролю та притягнення до відповідальності за порушення у сфері благоустрою	57
Додаток 1.....	59
Додаток 2.....	60
Додаток 3.....	62
Додаток 4.....	65
Додаток 5.....	66

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Правила забезпечення в місті Чернігів чистоти і порядку, додержання тиші в громадських місцях, на період дії правового режиму воєнного стану та 30 днів після його припинення чи скасування (далі-Правила), встановлюють вимоги щодо благоустрою території населеного пункту, містять загальнообов'язкові норми, що регулюють належне утримання та раціональне використання території міста, за порушення яких настає відповідальність, передбачена чинним законодавством України.

1.2. Правила розроблені на підставі вимог чинного законодавства України, регулюють права та обов'язки учасників правовідносин у сфері благоустрою території міста, визначають комплекс заходів, необхідних для забезпечення чистоти та порядку в місті.

1.3. Дія Правил поширюється на всю територію міста. Правила є обов'язковими для виконання усіма фізичними та юридичними особами на території міста.

1.4. У правилах наведені нижче терміни вживаються в таких значеннях:

Балансоутримувач об'єкту благоустрою – визначена власником об'єкту благоустрою, в тому числі на конкурсних засадах, фізична чи юридична особа, яка забезпечує належне утримання та своєчасний ремонт об'єкту благоустрою.

Благоустрій міста – комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращення мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території міста з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля.

Вивіска – елемент на будинку, будівлі або споруді з інформацією про зареєстроване найменування особи, знаки для товарів і послуг, що належать такій особі, вид її діяльності (якщо це не впливає із зареєстрованого найменування особи), час роботи, що розміщений на зовнішній поверхні будинку, будівлі або споруди не вище першого поверху або на поверсі, де розташовується власне чи надане у користування особі приміщення (крім, випадків, коли суб'єкту господарювання належить на праві власності або користування вся будівля або споруда), біля входу у таке приміщення, який не є рекламою. При цьому інформація вивіски не повинна відрізнятись від офіційно зареєстрованих назви особи, профілю її діяльності та може містити тільки офіційно зареєстровані (ліцензовані) емблеми, логотипи, знаки, герби тощо. Площа поверхні не повинна перевищувати 3 кв. м.

Вигул собаки – тимчасове знаходження тварини у присутності її власника або особи, що його заміняє, поза межами місця постійного проживання з метою реалізації нею біологічних потреб, дресирування тощо. Вигул можливий на прибудинкових територіях (лише на повідку), в зонах та місцях вигулу. Господар зобов'язаний прибирати за твариною під час вигулу. Вигул

заборонено на територіях парків, скверів, навчальних, медичних і т. п. закладів, спортивних та дитячих майданчиках, інших громадських місцях.

Виставка – захід, пов'язаний із демонстрацією продукції, товарів та послуг, який сприяє просуванню їх на внутрішній та зовнішній ринок з урахуванням його кон'юнктури, створенню умов для проведення ділових переговорів з метою укладення договорів про постачання або протоколів про наміри, утворення спільних підприємств, отримання інвестицій.

Відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

Вуличні музиканти – музиканти, що грають та/або співають на вулиці заради задоволення й творчого самовираження, демонстрації свого мистецтва.

Вуличні мистецькі виступи – це короткотривалі музичні, танцювальні, театралізовані публічні виступи, що супроводжуються виконанням музичних творів, співом чи відтворенням фонограм і не передбачають встановлення додаткових сценічних конструкцій.

Вулично-дорожня мережа – призначена для руху транспортних засобів і пішоходів мережа вулиць, доріг, внутрішньо кварталні та інші проїзди, тротуари, пішохідні та велосипедні доріжки, набережні, майдани, площі, а також автомобільні стоянки та майданчики для паркування транспортних засобів з інженерними та допоміжними спорудами, технічними засобами організації дорожнього руху.

Газон – певна ділянка однорідної території зі штучним дерновим покривом, який створюється посівом і вирощуванням дерноутворювальних трав (переважно багаторічних злаків) або одернуванням.

Громадське місце – ті частини будь-якої будівлі, земельної ділянки, вулиці, водного шляху або інших місць, які доступні або відкриті для населення постійно, періодично або час від часу.

Громадськість – одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи.

Домашні тварини – собаки, коти та інші тварини, які протягом тривалого історичного періоду традиційно утримуються і розводяться людиною, а також тварини видів чи порід, штучно виведених людиною для задоволення естетичних потреб і потреб у спілкуванні, що, як правило, не мають життєздатних диких популяцій, які складаються з особин з аналогічними морфологічними ознаками, та існують тривалий час у їх природному ареалі.

Закріплена територія – територія, яка закріплена за суб'єктами господарювання рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради.

Захищені об'єкти - це приміщення житлових будинків, прибудинкові території; приміщення закладів охорони здоров'я, санаторно-курортних закладів, закладів соціального захисту населення, надавачів соціальних послуг,

закладів освіти, культури; готелів і гуртожитків; закладів громадського харчування, торгівлі, побутового обслуговування, розважального та грального бізнесу; приміщення інших будівель і споруд, в яких постійно чи тимчасово перебувають люди; не території парків, скверів, зон відпочинку, розташованих на території мікрорайонів і груп житлових будинків.

Заходи з благоустрою міста – роботи з відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації упорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням особливостей їх використання.

Зелені насадження – деревна, чагарникова, квіткова та трав'яна рослинність природного і штучного походження на визначеній території населеного пункту.

Інформаційна табличка – це табличка, що розміщується на фасаді будинку, будівлі або споруди, в якому фізична або юридична особа займає приміщення, розташована біля входу у таке приміщення, на дверях або на склі вітрини, та містить лише інформацію про зареєстроване найменування, належність та час роботи фізичної або юридичної особи, загальною площею до 1 м².

Квітник – ділянка геометричної або довільної форми з посадженими одно-, дво- або багаторічними квітковими рослинами.

Клумба – квітник правильної геометричної форми у вигляді кола, квадрата, прямокутника, овалу, трикутника тощо.

Мала архітектурна форма – це елемент декоративного чи іншого оснащення об'єкта благоустрою. До малих архітектурних форм належать: альтанки, павільйони, навіси; паркові арки (аркади) і колони (колони); вуличні вази, вазони і амфори; декоративна та ігрова скульптура; вуличні меблі (лавки, лави, столи); сходи, балюстради; паркові містки; огорожі, ворота, ґрати; інформаційні стенди, дошки, вивіски; інші елементи благоустрою, визначені чинним законодавством України.

Місце розташування рекламного засобу – площа зовнішньої поверхні будинку, споруди, елемента вуличного обладнання або відведеної території на відкритій місцевості у межах населеного пункту, що надаються розповсюдженню зовнішньої реклами у тимчасове користування власником або уповноваженим ним органом (особою).

Небезпечні відходи – відходи, що мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища і здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними.

Об'єкти благоустрою – території загального користування: парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки - пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки культурної та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, проспекти; вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та

велосипедні доріжки; пляжі; кладовища; інші території загального користування; прибудинкові території; території будівель та споруд інженерного захисту територій; території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору. До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території у межах населеного пункту.

Об'єкт благоустрою зеленого господарства – об'єкт благоустрою, на території якого розташовані зелені насадження. До об'єктів благоустрою у сфері зеленого господарства населених пунктів належать: парки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, гідропарки, лугопарки, лісопарки, буферні парки, районні сади; дендрологічні парки, національні, меморіальні та інші; сквери; міські ліси; зони рекреації; зелені насадження в охоронних та санітарно-захисних зонах, зони особливого використання земель; прибережні зелені насадження; зелені насадження прибудинкової території.

Об'єкт комунальної власності – будинок, споруда, елемент вуличного обладнання, територія на відкритій місцевості у межах міста Чернігова, які перебувають у комунальній власності його територіальної громади.

Паспорт прив'язки тимчасової споруди – комплект документів, в яких визначено місце встановлення тимчасової споруди на топографо-геодезичній основі, схему благоустрою прилеглої території, текстові та графічні матеріали щодо естетичного і кольорового вирішення та інженерного забезпечення об'єкта.

Прибудинкова територія – територія навколо багатоквартирного будинку, визначена на підставі відповідної містобудівної та земельпорядної документації, у межах земельної ділянки, на якій розташовані багатоквартирний будинок і належні до нього будівлі та споруди, що необхідна для обслуговування багатоквартирного будинку та задоволення житлових, соціальних і побутових потреб власників (співвласників та наймачів (орендарів) квартир, а також нежитлових приміщень, розташованих у багатоквартирному будинку.

Прилегла територія – територія, яка межує із об'єктом благоустрою (його частиною) або спорудою (тимчасовою спорудою), розташованою на об'єкті благоустрою по його периметру.

Прогулянка з собакою – перебування собаки поруч з господарем на повідку, а для собак, породи яких входить до переліку порід згідно із додатком 1 до Порядку і Правил проведення обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 9 липня 2002 року №944, – в наморднику, на території парків, скверів, дитячих та спортивних майданчиків, начальних, медичних і т. п. закладів, інших громадських місцях, за умови, що тварина в цей час не реалізує свої біологічні потреби.

Побутові відходи – відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини у житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні,

ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

Рабатка – квітник у вигляді вузької смуги завширшки 0,6-3 м, яку влаштовують уздовж доріжок і фасадів будинків, навколо пам'ятників, партерів тощо.

Рекламна площа – частина рекламного засобу, призначена для безпосереднього розташування реклами.

Рекламний засіб – засіб, що використовується для доведення реклами до її споживача. *Великогабаритний рекламний засіб* – конструкція, одна площа якої перевищує 18 кв.м. *Малогогабаритний рекламний засіб* – конструкція, одна площа якої не перевищує 18 кв.м.

Рекламоносій – будь-який матеріальний носій інформації, який містять візуальне зображення реклами, зокрема друкована продукція, аплікації, мальовані, світлові, електронні зображення тощо, у тому числі з аудіотрансляцією.

Рідкі відходи – побутові відходи, що утворюються у будинку за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах.

Розповсюджувач зовнішньої реклами – особа, яка здійснює розміщення зовнішньої реклами.

Сільськогосподарські тварини – тварини, що утримуються та розводяться людиною для отримання продуктів і сировини тваринного походження.

Спеціальні конструкції – тимчасові та стаціонарні рекламні засоби (світлові та несвітлові, наземні та неназемні (повітряні), плоскі та об'ємні стенди, щити, панно, транспаранти, тролі, таблички, коробки, механічні, динамічні, електронні табло, екрани, панелі, тумби, складні просторові конструкції, аеростати, повітряні кулі тощо), які використовуються для розміщення реклами.

Суб'єкти у сфері благоустрою міста – органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, фізичні особи-підприємці, органи самоорганізації населення, громадяни.

Тверді відходи – залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, товарів, продукції, що не можуть у подальшому використовуватися за призначенням.

Територія зелених насаджень – ділянка землі, на якій розміщена рослинність природного чи штучного походження (деревна, чагарникова, квіткова або трав'яна рослинність) на території міста.

Територія прибирання – територія проведення комплексу заходів щодо збору, вивезення відходів, яка складається з території суб'єкта господарювання, закріпленої та прилеглої території.

Територія суб'єкта господарювання – це територія у межах виділеної земельної ділянки, яка знаходиться у власності, користуванні або надана в оренду юридичним особам та фізичним особам-підприємцям.

Тимчасова споруда – споруда торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, у тому числі для здійснення

підприємницької діяльності, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту. До тимчасових споруд відносяться: кіоски, павільйони, намети, намети для сезонного продажу товарів, холодильне обладнання (низькотемпературні прилавки), авторозвозки, автокафе, лавки-автопричепи, спеціальне торгівельно-технологічне обладнання, розноски, лотки/ємності, будь-які предмети, на яких є можливість розміщення об'єктів торгівельної або іншої діяльності, торгівельні ряди, торгівельні автомати, літні майданчики, тимчасові майданчики, сезонні майданчики, дитячі атракціонні чи ігрові містечка, дебаркадери, засоби для обмеження чи зменшення руху, шлагбауми, балки, запірні планки, господарські споруди (сараї, погребі тощо), металеві гаражі, металеві конструкції, зупинкові комплекси, стенди. Перелік не є вичерпним.

Управитель багатоквартирного будинку – фізична особа-підприємець або юридична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, яка за договором із співвласниками забезпечує належне утримання та ремонт спільного майна багатоквартирного будинку і прибудинкової території та належні умови проживання і задоволення господарсько-побутових потреб.

Утримання зелених насаджень – дотримання режиму їх використання з проведенням агротехнічних заходів, що сприяють нормальному росту.

Червоні лінії – визначені у містобудівній документації щодо пунктів геодезичної мережі межі існуючих та запроектованих вулиць, доріг, майданів, які розділяють території забудови та території іншого призначення.

Ярмарок – захід, безпосередньо пов'язаний із роздрібною або оптовою торгівлею, що проводиться регулярно у певному місці та у визначений строк.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про відходи», «Про житлово-комунальні послуги», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про охорону культурної спадщини», «Про дозвільну систему у сфері господарювання», «Про рекламу», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про захист тварин від жорстокого поводження», «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», Типових правилах благоустрою території населеного пункту, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27 листопада 2017 № 310, інших нормативно-правових актах України, рішеннях Чернігівської міської ради та її виконавчого комітету.

РОЗДІЛ 2. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ БЛАГОУСТРОЮ ТА УТРИМАННЯ ТЕРИТОРІЙ ОБ'ЄКТІВ БЛАГОУСТРОЮ

2.1. Благоустрій території міста здійснюється з урахуванням особливостей такої території відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативно-технічних документів.

2.2. Утримання об'єктів благоустрою здійснюється відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» та Порядку проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 23 вересня 2003 року № 154, Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року №145 та інших нормативних актів.

2.3. Благоустрій та утримання парків, що належать до територій та об'єктів природно-заповідного фонду, здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

2.4. Благоустрій рекреаційних зон, що використовуються для організованого масового відпочинку та купання, здійснюється із дотриманням вимог нормативно-технічних документів, якими визначаються гігієнічні вимоги до зон рекреації водних об'єктів.

2.5. Благоустрій територій оздоровчих закладів здійснюється із дотриманням вимог Державних санітарних правил розміщення, улаштування та експлуатації оздоровчих закладів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996 року № 172.

2.6. Не допускається знищення чи пошкодження елементів благоустрою на територіях парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків.

2.7. Господарська зона парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків із контейнерними майданчиками та громадськими вбиральнями розташовується не ближче, ніж 50 м від місць масового скупчення людей (танцювальні, естрадні майданчики, фонтани, головні алеї, видовищні павільйони).

2.8. Кількість урн для сміття на територіях парків, рекреаційних зон, садів, скверів і розташованих на їхніх територіях майданчиків для дозвілля встановлюють з розрахунку одна урна на 800 м^2 площі. На головних алеях парку відстань між урнами повинна бути не більше, ніж 40 м. Біля кожної тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності встановлюють вогнестійку урну для сміття місткістю не менше, ніж $0,01 \text{ м}^3$.

2.9. Кількість контейнерів для сміття на господарських майданчиках парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків визначається за показником середнього утворення відходів за три дні.

2.10. Основне прибирання парків здійснюється після їх закриття та до восьмої години ранку. Протягом дня необхідно збирати відходи, у тому числі

екскременти тварин, опале листя, проводити патрульне прибирання, поливати зелені насадження, зелені насадження загального користування. Поливальні пристрої повинні бути в справному стані, їх мають регулярно оглядати і ремонтувати.

2.11. Поверхневі і заглиблені поливальні мережі водогону на зиму підлягають консервації із дотриманням вимог Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України, затверджених наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 5 липня 1995 року № 30.

2.12. Утримання дитячих, спортивних та інших майданчиків для дозвілля та відпочинку здійснюється з додержанням санітарних і технічних норм, які забезпечують безпечне користування ними. Наявне обладнання, спортивні, розважальні та інші споруди, інші елементи благоустрою повинні підтримуватися у належному технічному стані, своєчасно очищатися від бруду, сміття, снігу, льоду.

2.13. Не допускається наявність небезпечного для життя та здоров'я громадян обладнання, елементів благоустрою.

2.14. Відповідальними суб'єктами за утримання, належний санітарний та технічний стан об'єктів благоустрою є:

2.14.1. Виконавчі органи Чернігівської міської ради або комунальні підприємства Чернігівської міської ради, яким передано речові права (право оперативного управління, право господарського віддання, право користування тощо) на об'єкти благоустрою.

2.14.2. Комунальні підприємства, які утримують чи обслуговують об'єкти благоустрою (у разі, якщо речові права на об'єкти благоустрою не передано конкретному суб'єкту).

2.14.3. Підприємства, установи, організації щодо об'єктів благоустрою, які перебувають у їх власності, користуванні тощо.

Організація прибирання території загального користування

2.15. Система санітарної очистки та прибирання території міста передбачає раціональне збирання, швидке видалення, утилізацію, знешкодження та захоронення побутових відходів і включає в себе організацію утримання та прибирання у літній та зимовий періоди територій місць загального користування.

2.16. Для забезпечення належного санітарного рівня території міста шляхом повного збирання, своєчасного знешкодження та видалення відходів, а також дотримання правил екологічної безпеки при поводженні з ними, організація прибирання, санітарної очистки та благоустрою території покладається як на спеціалізоване комунальне підприємство, визначене виконавцем відповідних послуг, так і на інші підприємства, установи, організації незалежно від форм власності та господарювання, а також фізичних осіб.

2.17. Прибирання міських територій здійснюється один раз на день: до сьомої години влітку та до восьмої годин взимку. На вулицях із інтенсивним рухом транспорту прибирання здійснюється у нічний час. Прибирання прибудинкових територій, місць масового перебування людей проводяться протягом усього робочого дня.

2.18. У випадках надзвичайних погодних явищ (злива, снігопад, ожеледиця тощо) спеціальний режим прибирання вулично-дорожньої мережі та території об'єктів благоустрою встановлюється виконавчими органами Чернігівської міської ради.

2.19. Комунальні підприємства або/та інші суб'єкти у сфері благоустрою, відповідальні за утримання, належний санітарний та технічний стан відповідних об'єктів благоустрою, встановлюють однотипні вогнестійкі урни форма яких визначається додатком 1 до цих Правил, на тротуарах, зупинках громадського транспорту, у парках, скверах та на інших територіях загального користування. Урни (контейнери) повинні утримуватися у належному технічному, естетичному стані та щоденно звільнятися від сміття.

2.20. При снігопадах і ожеледиці суб'єкти у сфері благоустрою зобов'язані на територіях прибирання звільняти тротуари, сходи до будинків, установ, організацій, підземних переходів від снігу, льоду та посипати їх протиожеледними матеріалами; своєчасно очищати дахи, водостічні труби, карнизи від льоду із забезпеченням заходів безпеки. Заготівля протиожеледних матеріалів проводиться суб'єктом у сфері благоустрою до настання холодів. Складання снігу здійснюється суб'єктом у сфері благоустрою в місця, узгоджені зі спеціалізованим підприємством; вивезення снігу здійснюється спеціалізованим підприємством у спеціально відведені місця, погоджені з управлінням житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради та органом Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспоживслужба).

2.21. Суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами, мешканці будинків приватного сектору та багатоквартирних будинків міста зобов'язані мати договірні відносини із юридичною особою, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг з поводження з побутовими відходами (вивезення та знешкодження) на певній території, на якій знаходиться об'єкт утворення відходів, а також своєчасно вносити плату за такі послуги.

2.22. Відмова споживачів від укладання та/або виконання укладеного договору з виконавцем комунальних послуг з поводження з відходами не звільняє їх від обов'язку оплати фактично спожитих комунальних послуг з вивезення та знешкодження побутових відходів, наданої таким виконавцем.

2.23. Тверді побутові відходи перевозяться спеціально обладнаними транспортними засобами, які унеможливають засмічення територій міста.

2.24. Місця (майданчики) для розміщення на прибудинкових територіях контейнерів для збору твердих побутових відходів визначаються управителями багатоквартирних будинків всіх форм власності, ОСББ, ЖБК, погоджуються з

Чернігівською міською військовою адміністрацією, управлінням архітектури та містобудування Чернігівської міської ради, управлінням житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради, органом Держпродспоживслужби, органом Державної екологічної інспекції України (далі – Держекоінспекція), суб'єктом господарювання, що здійснює вивезення відходів, та з урахуванням наявних інженерних мереж.

Мешканці багатоквартирних будинків здійснюють викидання твердих побутових відходів у місця (окремі сміттєві контейнери, контейнери на контейнерних майданчиках), погоджені з виконавцем послуг з поводження з побутовими відходами. Викидання сміття в інші місця мешканцями багатоквартирних будинків забороняється.

Майданчики для розміщення контейнерів для збору твердих побутових відходів повинні мати тверде покриття.

Відповідальність за технічний стан контейнерів для збору твердих побутових відходів несе їх власник (балансоутримувач).

2.25. Вивіз рідких побутових відходів, що утворюються у будинках за відсутності централізованого водопостачання та каналізації і зберігаються у вигрібних ямах, здійснюється спеціалізованим транспортом за рахунок власника (балансоутримувача, користувача) будинків (квартир). Злив рідких побутових відходів здійснюється тільки у спеціально відведених місцях, визначених відповідним рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради.

Скидати стічні води від вигрібних ям, використовуючи рельєф місцевості, забороняється.

2.26. Суб'єкти господарської діяльності, які надають послуги з вивезення рідких побутових відходів, зобов'язані:

2.26.1. Мати укладений договір на злив (прийом) рідких побутових відходів з балансоутримувачем зливової станції рідких побутових відходів;

2.26.2. Забезпечити обладнання спеціалізованого транспорту приладами обліку рідких побутових відходів та терміналами автомобільної навігації із виведенням даних на центральний пункт диспетчеризації через GPS-пристрої протягом одного року з дня набуття чинності цими Правилами забезпечення в м. Чернігі.

Перевізники зобов'язані забезпечувати постійну цілодобову роботу GPS-пристроїв.

2.27. Домовласники забезпечують вільний під'їзд до вигрібних ям і туалетів та освітлення цих територій у темний час доби.

Глибина вигребу залежить від рівня ґрунтових вод, але не повинна бути більше 3 метрів.

Не допускається наповнення вигребу більше, ніж до 0,35 м від поверхні землі. Вигріб потрібно очищати по мірі його заповнення, але не рідше 1 разу на півроку.

Забороняється скидати у вигрібні ями і на очисні споруди дощові і розталі води, осади шламонакопичувачів, жироловлювачів та нафтоловлювачів.

2.28. Вибирання твердих осадів із каналізаційних колодязів, вигрібних туалетів та ям проводиться безпосередньо на транспортний засіб для негайного їх вивезення у спеціально відведені та визначені відповідним рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради місця.

2.29. Дворові та громадські туалети повинні утримуватися їх власниками (балансоутримувачами, користувачами) у постійній чистоті та справності. Відповідно до вимог Державних санітарних норм і правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року № 145, не каналізовані вбиральні і вигрібні ями повинні дезінфікуватися засобами, дозволеними до використання Міністерством охорони здоров'я України не рідше 1 разу в півроку.

2.30. При виконанні в будинках (квартирах) ремонтних робіт будівельне сміття щоденно вивозиться власниками (балансоутримувачами) будинків (квартир) та організаціями, які проводять ремонт, на сміттєзвалище.

2.31. Для покращення санітарного стану території міста згідно з розпорядженнями міського голови проводиться День довкілля та Місячник з благоустрою.

Утримання вулично-дорожньої мережі

2.32. Утримання та ремонт об'єктів благоустрою вулично-дорожньої мережі населених пунктів здійснюється з дотриманням вимог Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14 лютого 2012 року № 54.

2.33. Місця проведення дорожніх робіт з утримання або ремонту об'єктів благоустрою на вулично-дорожній мережі повинні мати відповідне огороження, тимчасові дорожні знаки та належне освітлення у нічний час.

2.34. Розміри, форма та розміщення дорожніх знаків повинні відповідати вимогам Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306, та ДСТУ 4100-2014 «Знаки дорожні. Загальні технічні умови. Правила застосування».

2.35. Дорожні огороження мають відповідати вимогам ДСТУ Б В.2.3-25:2009 «Огороження дорожнє тросового типу. Загальні технічні умови», ДСТУ 8751:2017 «Безпека дорожнього руху. Огороження дорожні і напрямні пристрої. Правила використання. Загальні технічні вимоги», ДСТУ Б В.2.3-10-2003 «Огороження дорожнє парапетного типу. Загальні технічні умови», ДСТУ Б В.2.3-11-2004 «Огороження дорожнє перильного типу. Загальні технічні умови», ДСТУ Б В.2.3-12-2004 «Огороження дорожнє металеве бар'єрного типу. Загальні технічні умови», ДСТУ 7168:2010 «Безпека дорожнього руху. Огороження дорожні тимчасові. Загальні технічні умови».

2.36. Обмеження або заборона дорожнього руху під час виконання робіт на автомобільних дорогах, вулицях, залізничних переїздах здійснюється відповідно до вимог законів України «Про дорожній рух», «Про автомобільні дороги».

2.37. Дорожні знаки вивішуються згідно із затвердженою органами поліції схемою організації дорожнього руху.

Поверхня дорожніх знаків повинна бути чистою, без пошкоджень. Тимчасово встановлені знаки повинні бути зняті протягом доби після ліквідації причин, що викликали необхідність їх установки.

2.38. У межах «червоних ліній» вулиць і доріг забороняється:

2.38.1. Розміщувати споруди та об'єкти;

2.38.2. Смітити, псувати дорожнє покриття, обладнання, зелені насадження;

2.38.3. Спалювати сміття, опале листя та інші відходи, складати їх для тривалого зберігання;

2.38.4. Скидати промислові та меліоративні води у систему дорожнього зливостоку;

2.38.5. Встановлювати намети;

2.38.6. Випасати худобу та свійську птицю;

2.38.7. Скидати сніг на проїжджу частину з 06-00 години до 20-00 години.

2.39. Суб'єкти господарської діяльності, які є власниками земельних ділянок та/або землекористувачами, а також власники та/або користувачі тимчасових споруд, що розташовані у межах «червоних ліній» вулиць і доріг, зобов'язані на закріпленій території:

2.39.1. Забезпечувати утримання та ремонт відповідної території.

2.39.2. Утримувати та забезпечувати належний технічний стан охоронної та санітарної зон інженерних комунікацій, обладнання, споруд та інших елементів дорожніх об'єктів, що використовуються відповідно до їх функціонального призначення.

2.39.3. У разі виявлення небезпечних умов в експлуатації споруд і об'єктів, аварій і руйнувань, що призвели до виникнення перешкод у дорожньому русі або загрожують збереженню елементів дорожніх об'єктів, негайно повідомляти власників дорожніх об'єктів або уповноважених ними органів, а також територіальний орган або підрозділ Національної поліції України.

2.39.4. Дотримуватись вимог норм і правил щодо охорони дорожніх об'єктів.

2.40. Утримання проїжджих частин доріг, а також набережних, мостів, шляхопроводів, тунелів здійснюють підприємства-надавачі відповідних послуг.

2.41. Механізоване та ручне прибирання проїзних частин вулиць, площ проводять підприємства-надавачі відповідних послуг, управлінням житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради графіками, на підставі укладених договорів, у обсязі, передбаченому технічним завданням, та в межах затверджених бюджетних призначень.

2.42. Прибирання та очистка канав, труб, дренажів, призначених для відводу поверхневих та ґрунтових вод з вулиць і доріг, очистка колекторів дощової та зливової каналізації, зливостоків, проводиться підприємствами-надавачами відповідних послуг, на підставі укладених договорів, у обсязі, передбаченому технічним завданням; на території підприємств та організацій – підприємствами, організаціями, а також їх власниками.

Відповідальність за стан зливової каналізації, оглядових і зливо-приймальних колодязів, своєчасний ремонт та наявність приймальних решіток, люків та водостоків покладається на підприємства-надавачів відповідних послуг, на підставі укладених договорів, у обсязі, передбаченому технічним завданням. Відповідальність за стан зливо-приймальних колодязів у дворах житлових будинків покладається на власників багатоквартирного житлового фонду, управителів багатоквартирних будинків всіх форм власності, ОСББ, ЖБК; на території підприємств та організацій – на підприємства, організації, а також на їх власників.

2.43. Відповідальність за технічний, санітарний стан підземних переходів покладається на комунальні підприємства, які їх утримують чи обслуговують, а також на суб'єктів господарювання, що здійснюють свою діяльність на територіях підземних переходів.

2.44. Літнє прибирання проїжджої частини вулиць, тротуарів, внутрішньо-квартальних та дворових територій полягає у видаленні з поверхні дорожнього покриття пилу та сміття шляхом миття та підмітання.

2.45. Усі роботи, пов'язані з літнім прибиранням, необхідно проводити з дотриманням правил додержання тиші з метою відвернення і зменшення шкідливого впливу шуму на здоров'я населення.

2.46. Миття тротуарів необхідно здійснювати з особливою обережністю, щоб не засмічувати цоколі споруд, і закінчувати його до початку миття проїжджої частини (щоб не засмічувати проміти лотки).

2.47. Відповідальність за прибирання тротуарів несуть підприємства, установи, організації, за якими закріплені відповідні території у визначеному цими Правилами.

2.48. Заходи з підготовки прибиральної техніки до роботи у зимовий період здійснюються балансоутримувачами техніки у строк до 15-го жовтня поточного року. Території розміщення снігозвалищ в обов'язковому порядку повинні бути погоджені з Чернігівською міською військовою адміністрацією, управлінням житлово-комунального господарства Чернігівської міської ради та органом Держпродспоживслужби.

2.49. Організації, відповідальні за прибирання закріплених за ними територій, у строк до 1 жовтня поточного року повинні забезпечити завезення, заготовку та збереження необхідної кількості протиожеледних матеріалів.

2.50. Суб'єкти господарювання, які допустили забруднення проїжджої частини або тротуару, зобов'язані очистити ці території.

Проведення земляних та/або ремонтних робіт

2.51. Для здійснення земляних та/або ремонтних робіт, пов'язаних із порушенням об'єктів благоустрою, які проводяться на територіях загального користування міста (проїжджих частинах та тротуарах вулиць, провулків, зелених зонах, площах, прибудинкових та інших територіях, які належать до об'єктів благоустрою і знаходяться в межах міста тощо), юридичні особи, фізичні особи – підприємці або фізичні особи, які безпосередньо проводять ці роботи, повинні отримати дозвіл на порушення об'єктів благоустрою.

2.52. Дозвіл на проведення земляних та/або ремонтних робіт, пов'язаних із порушенням об'єктів благоустрою, видається уповноваженим органом, з погодженням Чернігівської міської військової адміністрації.

2.53. До початку проведення земляних та/або ремонтних робіт, пов'язаних з порушенням об'єктів благоустрою, юридичні особи, фізичні особи – підприємці або фізичні особи, які безпосередньо проводять ці роботи, повинні провести фотофіксацію первинного стану об'єкта благоустрою і тільки після цього розпочинати проведення земляних та/або ремонтних робіт, пов'язаних з порушенням благоустрою.

2.54. При проведенні робіт на проїжджій частині, узбіччі (у межах червоних ліній міських вулиць), дозвіл підлягає погодженню з територіальним органом Національної поліції України.

2.55. Під час виконання земляних та/або ремонтних робіт повинні бути забезпечені безпечні умови для руху транспорту та пішоходів:

2.55.1. Виставляти попереджувальні знаки.

2.55.2. Встановлювати пішохідні містки та огорожа місця проведення робіт стандартного зразка, визначеного в додатку 2 до цих Правил.

2.56. Відповідальність за організацію безпеки руху транспорту і пішоходів у місцях виконання земляних та/або ремонтних робіт до повного відновлення дорожнього покриття та здачі дозволу покладається на виконавця робіт.

2.57. При виконанні робіт забороняється:

2.57.1. Псувати, засипати землею та будівельними матеріалами дерева, кущі, газони, люки колодязів, водоприймальні решітки, перепускні труби та дренажі, геодезичні знаки, засоби регулювання дорожнього руху, проїжджу частину вулиць, тротуари;

2.57.2. Відкачувати воду з колодязів, траншей і котлованів та резервуарів прямо на тротуари та проїжджу частину вулиць;

2.57.3. Залишати після закінчення робіт на проїжджій частині вулиць, тротуарах, газонах землю та будівельне сміття;

2.57.4. Займати невідведені площі для складування матеріалів, огорожувати територію для проведення робіт більше відведеної;

2.57.5. Захаращувати проходи і проїзди у двори, порушувати нормальний проїзд автотранспорту і рух пішоходів.

2.58. Після закінчення робіт, пов'язаних із порушенням об'єктів благоустрою, юридичні особи, фізичні особи – підприємці та фізичні особи забезпечують відновлення порушених об'єктів благоустрою. У разі просадки чи провалу на місці проведення робіт протягом 2-х років, забезпечують їх ліквідацію та відновлення об'єктів благоустрою.

2.59. Роботи з усунення наслідків аварій інженерних комунікацій (водопровідних, каналізаційних, теплових та інших мереж), пов'язані з розриттям території загального користування, розпочинаються негайно з обов'язковим подальшим оформленням дозволу на порушення об'єктів благоустрою. До початку проведення робіт з усунення наслідків аварії, балансоутримувач зобов'язаний попередити про свої наміри уповноважений орган.

2.60. Після закінчення виконання робіт за дозволом, він повертається до уповноваженого органу з відміткою суб'єкта, відповідального за утримання, належний санітарний та технічний стан об'єкта благоустрою, про прийняття робіт з візуальним підтвердженням (фотографією) відновлення об'єктів благоустрою.

2.61. Документація щодо виданих дозволів на порушення об'єктів благоустрою зберігається протягом 3 (трьох) років з дати закриття дозволу.

Утримання місць масового відпочинку населення біля води

2.62. Вимоги щодо утримання пляжів та інших місць масового відпочинку населення міста біля води, забезпечення безпеки населення на водних об'єктах визначаються Правилами охорони життя людей на водних об'єктах України, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 10 квітня 2017 року № 301, Порядком обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2002 року № 264 та цими Правилами.

2.63. Суб'єкти господарювання, за якими закріплені місця масового відпочинку людей на воді, забезпечують їх доброякісною питною водою, достатньою кількістю вбиралень та контейнерів для збору сміття, щитами з інформацією про підпорядкування об'єкту тощо.

2.64. Прибирання територій пляжів здійснюється суб'єктами господарювання, за якими закріплені ці території.

2.65. Забороняється в'їзд на територію пляжів автотранспорту, крім технологічного.

2.66. На території водоохоронних зон забороняється:

2.66.1. Використання стійких та сильнодіючих пестицидів;

2.66.2. Влаштування кладовищ, скотомогильників, звалищ, полів фільтрації;

2.66.3. Скидання неочищених стічних вод, використовуючи рельєф місцевості (балки, пониззя, кар'єри тощо), а також у потічки.

В окремих випадках у водоохоронній зоні може бути дозволено добування піску і гравію за межами земель водного фонду на сухій частині заплави, у руслах річок за погодженням з державними органами охорони навколишнього природного середовища, водного господарства та геології.

2.67. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється:

2.67.1. Розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;

2.67.2. Зберігання та застосування пестицидів і добрив;

2.67.3. Влаштування літніх таборів для худоби;

2.67.4. Будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, гідрометричних та лінійних), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;

2.67.5 Миття та обслуговування транспортних засобів і техніки;

2.67.6 Влаштування звалищ сміття, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо.

2.68. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг.

РОЗДІЛ 3. ВИМОГИ ДО ВПОРЯДКУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ, ОРГАНІЗАЦІЙ ПРИЛЕГЛИХ ТА ЗАКРІПЛЕНИХ ТЕРИТОРІЙ

3.1. Підприємства, установи, організації, інші суб'єкти у сфері благоустрою, незалежно від форми власності та господарювання, прибирають свою, закріплену та прилеглу територію.

3.2. Межі та режим використання закріпленої за підприємствами, установами, організаціями, іншими суб'єктами у сфері благоустрою території визначаються відповідними органами державної влади та органами місцевого самоврядування залежно від підпорядкування об'єкта благоустрою або власником, якщо територія перебуває у приватній власності.

3.3. Межі утримання прилеглих територій підприємств, установ, організацій визначено у додатку 3 до цих Правил.

3.4. Підприємства, установи, організації, інші суб'єкти у сфері благоустрою на власних, закріплених та прилеглих територіях повинні здійснювати увесь комплекс робіт, спрямованих на забезпечення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень, зокрема:

3.4.1. Забезпечення постійного прибирання сміття, побутових відходів, бруду, опалого листя, снігу з метою утримання об'єктів благоустрою та прилеглих територій у належному санітарному стані (тротуари прибираються вздовж всієї ділянки будинку, домоволодіння (у межах належності) – до бордюрного каменю);

3.4.2. Забезпечення вивезення сміття, бруду, побутових відходів, опалого листя на відведені для цього ділянки або об'єкти поводження з відходами. Вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладення відповідних договорів із підприємствами;

3.4.3. Регулярне миття об'єктів та елементів благоустрою (у разі їх придатності до миття) з періодичністю, яка дасть можливість забезпечити їх утримання у належному санітарному стані;

3.4.4. Регулярне прибирання контейнерних майданчиків з періодичністю, яка дасть можливість забезпечити їх утримання у належному санітарному стані;

3.4.5. Утримання приміщень громадських вбиралень, у тому числі дворових, вбиралень на кінцевих зупинках громадського транспорту у належному санітарному та технічному стані;

3.4.6. Очищення опор ліній електропередач, стовбурів дерев, стовпів, парканів, будівель, інших елементів благоустрою від оголошень, реклам, вивішених у недозволених місцях;

3.4.7. Спостереження за станом водоприймальних та оглядових колодязів підземних інженерних мереж, колодязів пожежних гідрантів. У разі виявлення відкритих люків або інших недоліків в утриманні інженерних мереж про це повідомляють організації, які їх експлуатують, для негайного приведення цих мереж у належний стан;

3.4.8. Регулярне знищення бур'янів, скошення трави заввишки більше, ніж 10 см, видалення сухостійних дерев та чагарників, видалення сухого та пошкодженого гілля та забезпечення їх видалення;

3.4.9. Регулярне обстеження власних, закріплених та прилеглих територій з метою виявлення амброзії полинолистої, інших карантинних рослин, вжиття негайних заходів з їх знищення;

3.4.10. Здійснення заходів, що забезпечують збереження зелених насаджень, квітників, газонів, клумб, рабато;

3.4.11. Вжиття протягом року необхідних заходів боротьби зі шкідниками та хворобами зелених насаджень, а також із поширенням сезонних комах і кліщів, що становлять загрозу здоров'ю населення;

3.4.12. Проведення у повному обсязі заміни засохлих та пошкоджених кущів і дерев;

3.4.13. Усунення на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) за власний рахунок та в установлені строки пошкоджень інженерних мереж або наслідків аварій, що сталися з їх вини;

3.4.14. Усунення на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

3.4.15. Підтримання чистоти вікон та вітрин, встановлення однотипних вогнестійких урн, форма яких визначається згідно з додатком 1 цих Правил, біля входу (зовні) в адміністративні, побутові, навчальні, торгові та інші будівлі і споруди, а також біля малих архітектурних форм;

3.4.16. Проведення відновлення благоустрою території після проведення ремонтних або інших робіт, а також після аварій або природних явищ, які спричинили погіршення благоустрою.

3.5. Підприємства, установи, організації, інші суб'єкти у сфері благоустрою, які експлуатують ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, світлових покажчиків розміщення пожежних гідрантів, установки з декоративного підсвічування будинків, будівель, споруд, вивісок, вітрин, світлової реклами, зобов'язані забезпечувати їх належний режим роботи та технічний стан. Усі вітрини повинні бути обладнані спеціальною освітлювальною апаратурою, переважно енергозберігаючою. Освітлення має бути рівномірним і не повинно засліплювати учасників дорожнього руху та освітлювати квартири житлових будинків.

3.6. Вуличне освітлення повинно вмикатися відповідно до встановленого графіку залежно від пори року та природних умов.

3.7. Розміщення обладнання архітектурно-художнього освітлення на фасаді будівель та споруд здійснюється виключно на підставі згоди власника будівлі або приміщень.

3.8. На пішохідних переходах, а також ділянках автомобільних доріг, проспектах, магістралях з високим рівнем небезпеки відключення освітлення у темний час доби забороняється.

3.9. Утримання прибудинкових територій здійснюється з дотриманням вимог Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій, затверджених наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 17 травня 2005 року № 76.

3.10. Власники або користувачі житлових будинків приватного сектору, індивідуальних гаражів та автокооперативів, садівничих та дачних товариств зобов'язані:

3.10.1. Мати договірні відносини з юридичною особою, яка в установленому порядку визначена виконавцем послуг з поводження з побутовими відходами (вивезення та знешкодження) на певній території, на якій знаходиться об'єкт утворення відходів, а також своєчасно вносити плату за такі послуги;

3.10.2. На власних та прилеглих територіях забезпечувати постійне прибирання сміття, побутових відходів, бруду, опалого листя, снігу;

3.10.3. Дотримуватись інших вимог до впорядкування територій, встановлених пунктом 3.4 цих Правил.

3.11. Власники або користувачі присадибних ділянок проводять благоустрій присадибної ділянки та забезпечують вивезення та знешкодження відходів від прибирання та великогабаритних відходів із обов'язковим залученням підприємства-виконавця послуг. Власники або користувачі присадибних ділянок зобов'язані забезпечувати належне утримання територій загального користування, прилеглих до їх присадибних ділянок.

3.12. Власники або користувачі земельних ділянок, розміщених на берегах річок та спусків до них здійснюють прибирання прилеглої території.

3.13. Територія об'єктів залізничного транспорту прибирається їх власником (балансоутримувачем, користувачем) у межах охоронних зон.

РОЗДІЛ 4. ВИМОГИ ДО УТРИМАННЯ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ НА ОБ'ЄКТАХ БЛАГОУСТРОЮ – ТЕРИТОРІЯХ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ

Утримання та охорона зелених насаджень

4.1. Правові та організаційні засади озеленення населених пунктів, спрямовані на забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини, визначаються Правилами утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105.

4.2. Охорона зелених насаджень міста включає систему правових, організаційних, економічних та інших заходів, спрямованих на їх раціональне використання з урахуванням природоохоронного, рекреаційного, історико-культурного призначення.

4.3. Охорона зелених насаджень міста є громадським обов'язком кожного жителя. Всі громадяни при відвідуванні зон відпочинку, лісопарків, парків, садів, скверів, бульварів, набережних та інших місць масового відпочинку зобов'язані підтримувати чистоту, порядок, бережливо ставитись до зелених насаджень, запобігати пошкодженню та знищенню дерев, кущів, квітів, газонів, сприяти органам поліції, органам державної влади та місцевого самоврядування, власникам зелених насаджень у боротьбі з порушниками цих Правил.

4.4. Відповідальність за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними покладається:

4.4.1. Щодо насаджень, які знаходяться на об'єктах благоустрою державної чи комунальної власності, – на спеціалізовані підприємства зеленого господарства – виконавців відповідних послуг згідно з укладеними договорами, або на балансоутримувачів цих об'єктів;

4.4.2. Щодо насаджень, які знаходяться на вулицях перед будівлями до проїжджої частини, всередині квартальних насаджень та садів мікрорайонів – на власників (користувачів) житлових, громадських і промислових будівель та споруд, а також на власників будівель побуту, торгівлі, освіти, охорони здоров'я, які розташовані у житлових районах;

4.4.3. Щодо насаджень, які знаходяться на територіях підприємств, а також на прилеглих до них ділянках і санітарно-захисних зонах – на ці підприємства;

4.4.4. Щодо насаджень, які знаходяться на приватних садибах і прилеглих ділянках, а також інших територіях, переданих у власність, користування або оренду і прилеглих до них ділянках – на їх власників (користувачів, орендарів);

4.4.5. Щодо насаджень, які знаходяться на територіях, відведених під будівництво, – на забудовників або осіб, яким відведені земельні ділянки;

4.4.6. Щодо насаджень, які знаходяться на безхазяйних територіях або пустирях (землях запасу міста) – на спеціалізовані підприємства зеленого господарства – виконавців відповідних послуг згідно з укладеними договорами.

4. 5. До обов'язків власників і користувачів зелених насаджень належить:

4.5.1. Забезпечення збереження зелених насаджень, квітів, газонів, клумб, квітників, рабаток, доріжок і обладнання та належний догляд за ними відповідно до чинного законодавства та цих Правил.

4.5.2. Забезпечення поливання зелених насаджень та вжиття заходів до розширення їх площ.

4.5.3. Вжиття протягом року необхідних заходів щодо боротьби із шкідниками та хворобами зелених насаджень, у тому числі замазування пошкоджень, забезпечення лікування зелених насаджень.

4.5.4. Видалення сухостійних дерев та чагарників, вирізування сухих і поламаних гілок самостійно або за договорами зі спеціалізованими суб'єктами господарювання. При цьому, вирубування сухою проводиться на підставі отриманого у встановленому порядку ордеру на видалення зелених насаджень, крім сухою, що знаходиться на приватних територіях та видається за рішенням власника земельної ділянки.

4.5.5. Косіння трави, збирання та вивезення сміття й опалого листя.

4.5.6. Систематичне знищення бур'янів та об'єктів рослинного карантину.

4.5.7. Планомірне підвищення декоративних якостей міських парків, лісопарків та інших зелених насаджень, доведення їх до рівня садово-паркового мистецтва шляхом ландшафтної реконструкції.

4.5.8. Проведення своєчасного зносу аварійних та фаутичних зелених насаджень.

4.5.9. Забезпечення балансоутримувачами електричних мереж своєчасного обрізування гілок зелених насаджень в районах охоронної зони повітряних електричних ліній. Обрізування проводиться без отримання ордеру, за графіком, погодженим із власником (балансоутримувачем) ліній електропередач, та під його контролем.

4.5.10. Забезпечення управителями багатоквартирних будинків, ОСББ, ЖБК проведення обрізки гілок зелених насаджень, що закривають найменування вулиць та номерні знаки будинків.

4.5.11. Проведення ефективних заходів з підвищення родючості ґрунтів, запобігання забрудненню зелених насаджень відходами, їх заболочуванню.

4.5.12. Підживлення і поливання дерев і кущів, обрізання їх крон, вирізування сухих гілок, знешкодження омели та інших паразитичних утворень, утримання в належному стані живої огорожі (газонного бордюру).

4.5.13. Огородження дерев при проведенні будівельних та ремонтних робіт.

4.6. Власники будівель, споруд, тимчасових споруд, малих архітектурних форм, що знаходяться на території зелених насаджень, зобов'язані своєчасно ремонтувати належне їм майно та будівлі, утримувати їх у належному технічному та естетичному стані.

4.7. Замовники будівництва або особи, яким відведені земельні ділянки під будівництво, виконавці будівельних робіт повинні огороджувати зелені насадження, щоб запобігти їх пошкодженню.

4.8. На об'єктах благоустрою зеленого господарства забороняється:

4.8.1. Виконувати земляні, будівельні та інші роботи без дозволу, виданого в установленому порядку.

4.8.2. Самовільно влаштовувати городи, пошкоджувати дерева, кущі, квітники, газони.

4.8.3. Вивозити і звалювати в не відведених для цього місцях відходи, сміття, траву, гілки, деревину, сніг, листя тощо.

4.8.4. Складувати будівельні матеріали, конструкції, обладнання.

4.8.5. Самовільно встановлювати споруди, тимчасові споруди, малі архітектурні форми; намети, об'єкти зовнішньої реклами тощо.

4.8.6. Посипати кухонною сіллю сніг та лід на тротуарах.

4.8.7. Улаштовувати стоянки автомашин, суден, катерів.

4.8.8. Улаштовувати зупинки пасажирського транспорту та паркувати автотранспортні засоби на газонах.

4.8.9. Улаштовувати ігри на газонах.

4.8.10. Спалювати суху рослинність, розпалювати багаття та порушувати інші правила протипожежної безпеки.

4.8.11. Підвішувати на деревах гамаки, гойдалки, мотузки для сушіння білизни, прикріплювати рекламні щити, електропроводи, електрогірлянди та інше, якщо вони можуть пошкодити дерево, крім випадків святкового оформлення міста до свят за умови, що таке оформлення не завдає шкоди деревам.

4.8.12. Добувати з дерев сік, смолу, наносити механічні пошкодження.

4.8.13. Рвати квіти, ламати гілки дерев.

4.8.14. Винищувати мурашники, ловити птахів і звірів.

4.8.15. Випасати худобу, вигулювати та дресирувати тварин у не відведених для цього місцях.

4.8.16. Здійснювати ремонт, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів у не відведених для цього місцях.

4.8.17. Після закінчення торгівлі залишати на території зелених насаджень сміття, бруд, контейнери та інші предмети і речовини.

Порядок видалення зелених насаджень

4.9. Процедура видалення дерев, кущів, газонів і квітників на території міста визначається Порядком видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2006 року № 1045 та цими Правилами.

4.10. Юридичним і фізичним особам видалення зелених насаджень дозволяється на підставі ордеру на видалення зелених насаджень (далі – ордер), що видається компетентним органом, визначеним рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради відповідно до чинного законодавства України, крім зелених насаджень, що знаходяться на приватних територіях та видаляються за рішенням власника земельної ділянки.

4.11. Ордер на видалення зелених насаджень видається на підставі акту встановленого зразка, що складається Комісією з обстеження зелених насаджень на території міста Чернігова (далі – Комісія). Положення про діяльність Комісії затверджується виконавчим комітетом Чернігівської міської ради, а склад Комісії – компетентним органом.

Під час обстеження зелених насаджень може бути присутня громадськість, представники засобів масової інформації, які мають право здійснювати фото- та відео зйомку.

4.12. Термін видалення зелених насаджень може бути продовжений при наявності поважних причин не виконання робіт, указаних в ордері.

4.13. Після повного виконання робіт з видалення (обрізки гілок, кронування) зелених насаджень ордер підлягає поверненню до компетентного органу.

4.14. Підприємства, установи, організації всіх форм власності зобов'язані щоквартально надавати інформацію компетентному органу щодо кількості видалених зелених насаджень за отриманими ордерами.

4.15. Юридичні та фізичні особи, винні в заподіянні шкоди зеленим насадженням, самовільній вирубці, невжитті заходів охорони, недбалому та необережному ставленні до об'єктів озеленення, притягуються до відповідальності та відшкодовують завдані збитки у встановленому чинним законодавством України розмірі та порядку.

4.16. Відшкодування відновної вартості зелених насаджень не звільняє від обов'язкового відновлення порушеного озеленення ділянки згідно з розробленою документацією, в тому числі із залученням підприємства – надавача послуг із зеленого господарства.

4.17. Організації, установи бюджетів усіх рівнів та суб'єкти господарювання, які виконують роботи, що фінансуються з міського бюджету, звільняються від сплати за послуги з оформлення документації з обстеження зелених насаджень.

4.18. У процесі ліквідації наслідків стихійного лиха, аварійної та надзвичайної ситуації, а також у разі, коли стан зелених насаджень загрожує життю, здоров'ю громадян чи майну громадян та/або юридичних осіб,

видалення зелених насаджень здійснюється негайно спеціалізованим підприємством із подальшим оформленням акта обстеження.

4.19. Санітарне, формувальне та омолоджувальне обрізання проводиться спеціалізованими підприємствами в порядку, передбаченому Правилами утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затвердженими наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10 квітня 2006 року № 105.

РОЗДІЛ 5. ПОРЯДОК РОЗМІЩЕННЯ МАЛИХ АРХІТЕКТУРНИХ ФОРМ, ТИМЧАСОВИХ СПОРУД

Розміщення та утримання малих архітектурних форм, тимчасових споруд

5.1. Проектування малих архітектурних форм здійснюється з дотриманням Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1994 року № 198, та ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій».

5.2. Кількість розміщуваних малих архітектурних форм визначається залежно від функціонального призначення території і кількості відвідувачів на цій території, виходячи з таких принципів: екологічність, безпека (відсутність гострих кутів), зручність у користуванні, легкість очищення, привабливий зовнішній вигляд.

Розміщення малих архітектурних форм не повинно ускладнювати або унеможлиблювати доступ до пожежних гідрантів, оглядових водопровідних та каналізаційних колодязів, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, обладнання та засобів пожежогасіння.

5.3. З метою забезпечення максимально доступного користування територіями загального користування особами з вадами зору малі архітектурні форми треба підбирати яскравих (контрастних) тонів або фарбувати яскравими (контрастними) кольорами.

Для оформлення мобільного і вертикального озеленення застосовують такі види конструкцій: трельяжі, шпалери, перголи, альтанки, квіткарки, вазони, навіси, амфори.

5.4. Садові, паркові лави необхідно розставляти згідно з планами парків, скверів, зелених зон, утримувати їх у справному стані, фарбувати. Садові, паркові лави встановлюються та утримуються підприємствами, що утримують відповідні об'єкти благоустрою. Утримання садових, паркових лав включає їх миття, очищення від пилу, бруду, води, льоду, снігу та опалого листя, поточний ремонт.

5.5. Кожна стаціонарна тимчасова споруда має бути забезпечена зовнішнім освітленням та прилеглим покриттям удосконаленого зразка відповідно до вимог чинного законодавства України.

5.6. Біля кожної тимчасової споруди встановлюється однотипна вогнестійка урна для сміття, форма якої визначається згідно з додатком 1 до цих Правил, обов'язки з обслуговування якої покладаються на її власника. Стаціонарні тимчасові споруди за бажанням власника можуть обладнуватись декоративними елементами, вазонами для квітів тощо.

5.7. Не допускається користування тимчасовими спорудами, а також пересувними елементами вуличної торгівлі, якщо їх власники не дотримуються вимог нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів щодо благоустрою прилеглої території та забезпечення належного утримання та використання інженерного обладнання.

5.8. Усі споруди, тимчасові споруди та малі архітектурні форми розміщуються з дотриманням вимог будівельних, санітарно-гігієнічних норм, а також містобудівних обмежень, вимог щодо охорони навколишнього природного середовища та раціонального використання територій, охорони історико-культурної спадщини, земельно-господарського устрою, рішень за погодженням Чернігівської міської військової адміністрації.

5.9. Забороняється самовільно встановлювати малі архітектурні форми та тимчасові споруди, у тому числі стаціонарні та пересувні тимчасові споруди для здійснення підприємницької діяльності, розширювати існуючі стаціонарні, пересувні тимчасові споруди, переобладнувати пересувні тимчасові споруди на стаціонарні тимчасові споруди шляхом знімання коліс, влаштування фундаменту, обкладання цеглою тощо.

Порядок демонтажу незаконно встановлених (розміщених) малих архітектурних форм, тимчасових споруд

5.10. Положення Порядку демонтажу незаконно встановлених (розміщених) малих архітектурних форм, тимчасових споруд (далі – Порядок демонтажу) розповсюджуються на випадки виявлення незаконного розміщення тимчасових споруд, малих архітектурних форм, а також рекламних засобів, іншого майна (далі – об'єкти).

Уповноважений орган з питань виявлення та демонтажу незаконно розміщених об'єктів (далі — уповноважений орган) визначається рішенням Чернігівської міської ради.

5.11. Під *незаконним розміщенням* об'єктів розуміється розміщення, встановлення, а також інші дії, пов'язані із зайняттям території міста, за наступних підстав:

5.11.1. Без належного дозволу, встановленого чинними актами законодавства України;

5.11.2. Без укладання договору про пайову участь в утриманні об'єкта благоустрою, або строк дії якого закінчився, або припинений у порядку, встановленому договором;

5.11.3. У разі відсутності, погодженого з Чернігівською міською військовою адміністрацією рішень Чернігівської міської ради, її виконавчих органів;

5.11.4. У разі невідповідності дозвільним документам, з відхиленням від проекту;

5.11.5. У разі невідповідності будівельним нормам;

5.11.6. У разі відсутності документів, що підтверджують право власності (користування) земельною ділянкою під встановленими тимчасовими об'єктами, або використання земельної ділянки не за цільовим призначенням;

5.11.7. Використання об'єктів не за призначенням;

5.11.8. У разі відсутності паспорту прив'язки, або у разі, якщо він анульований, або строк його дії закінчився;

5.11.9. Безхазяйні об'єкти;

5.11.10. Самовільне спорудження над водопровідними, каналізаційними та іншими мережами, пристроями будь-яких будівель та предметів благоустрою, складання будівельних матеріалів і предметів ближче ніж за 5 м від осі водопровідних і каналізаційних мереж і пристроїв у межах охоронних санітарних зон, без погодження із балансоутримувачем таких мереж, у порушення норм охорони централізованих систем водопостачання і водовідведення та порушення державних будівельних норм.

5.12. Під *демонтажем* слід розуміти комплекс заходів, які передбачають відокремлення незаконно розміщених об'єктів, а також майна, що знаходиться в них, від місця їх розташування або їх основи, завантаження, транспортування до місця їх подальшого тимчасового зберігання, з приведенням місця розміщення об'єктів у належний стан з відновленням його благоустрою.

5.13. Виявлення об'єктів здійснюється уповноваженим органом, про що складається акт, в якому має бути зазначено:

5.13.1. Дата, час, місце складання акту;

5.13.2. Прізвище, ім'я, по батькові, посада та підпис особи, яка склала даний акт;

5.13.3. Місце розміщення (встановлення) об'єктів;

5.13.4. Опис об'єктів: геометричні розміри, матеріал, наявність підключення до електричних та водопостачальних мереж;

5.13.5. Відомості про особу (за наявності).

5.14. Уповноважений орган на виявленій об'єкт, у разі можливості, розміщує інформаційне повідомлення (наклейка) з повідомленням про необхідність протягом двох тижнів власнику/користувачу з'явитись до уповноваженого органу та надати дозвільні документи на розміщення об'єкта. Факт розміщення повідомлення фіксується фото- або відеозасобами. Дане повідомлення розміщується на офіційному веб-порталі Чернігівської міської ради.

5.15. У разі нез'явлення власника/користувача протягом вказаного у повідомленні строку, ненадання дозвільних документів, акт та матеріали фото- або відеофіксації уповноваженим органом подаються на розгляд Комісії з

демонтажу незаконно розміщених об'єктів на території міста Чернігова (далі – Комісія з демонтажу), створеної рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради .

5.16. Об'єкти, власник/користувач яких не встановлений або який не заявив свої права на такі, вважаються знахідкою. Уповноважений орган повідомляє про знахідку територіальний орган Національної поліції України.

5.17. Проведення демонтажу незаконно розміщених об'єктів на території міста здійснюється за рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради, погодженого Чернігівською міською військовою адміністрацією прийнятого за пропозицією Комісії з демонтажу.

За необхідності, з метою запобігання виникненню аварійних чи інших ситуацій, що несуть загрозу життю чи здоров'ю людей, їх майну або ліквідації таких ситуацій, демонтаж незаконно розміщених об'єктів здійснюється уповноваженим органом без пропозиції Комісії з демонтажу та без рішення виконавчого комітету Чернігівської міської ради, на підставі акту, складеного уповноваженим органом.

5.18. Протягом п'яти робочих днів з моменту прийняття рішення уповноваженим органом надсилається відповідне повідомлення власнику/користувачу рекомендованим листом з повідомленням про вручення або надається під розписку (у разі встановлення). Також готується попередження з посиланням на відповідне рішення виконавчого комітету Чернігівської міської ради погоджене Чернігівською міською військовою адміністрацією про демонтаж і наклеюється на незаконно розміщені об'єкти з проведенням фотофіксації.

5.19. Протягом зазначеного терміну власник/користувач зобов'язаний за власний рахунок здійснити демонтаж незаконно розміщених об'єктів та провести відновлення порушеного благоустрою на місці його розміщення.

5.20. У разі невиконання власником/користувачем вимог щодо добровільного демонтажу незаконно розміщених об'єктів та відновлення благоустрою протягом терміну, зазначеного у рішенні виконавчого комітету Чернігівської міської ради, уповноважений орган забезпечує проведення такого власними силами або із залученням на договірних засадах інших суб'єктів господарювання, які володіють необхідним для цього обладнанням та технікою. Всі організаційні дії, пов'язані з демонтажем незаконно розміщених об'єктів, здійснює уповноважений орган.

5.21. Під час проведення демонтажу незаконно розміщених об'єктів, при необхідності, можуть залучатися представники державних та правоохоронних органів, міських служб, депутати Чернігівської міської ради, громадські організації, представники Чернігівської міської військової адміністрації, інші особи. При проведенні демонтажу можуть бути присутні члени Комісії з демонтажу, депутати, інші зацікавлені особи. Дотримання публічної безпеки і порядку під час демонтажу забезпечують працівники територіального органу Національної поліції України, про що повідомляються належним чином.

5.22. Якщо розмір, вага, конфігурація тощо не дозволяють провести демонтаж об'єктів та переміщення їх у цілісному стані, може проводитись розділення на конструктивні елементи. Доступ до них забезпечується шляхом демонтажу кріплення (замків тощо) у присутності працівників уповноваженого органу, працівників територіального органу Національної поліції України, інших присутніх осіб.

5.23. Під час демонтажу незаконно розміщених об'єктів уповноваженим органом складається акт демонтажу, який містить наступні відомості:

5.23.1. Дата, час, місце складання акта;

5.23.2. Прізвище, ім'я, по батькові, представників уповноваженого органу та осіб, які були присутніми при демонтажі;

5.23.3. Місце розташування незаконно розміщеного об'єкту, відомості про власника/користувача (за наявності), підстави для проведення демонтажу;

5.23.4. За наявності – найменування суб'єкта господарювання, що виконує відключення від інженерних мереж та виконує демонтаж;

5.23.5. Опис об'єкта: геометричні параметри, матеріал, з якого виготовлений, наявність інженерних (електричних та водопостачальних) мереж, технічний стан, перелік візуально виявлених недоліків, пошкоджень та інше;

5.23.6. Опис майна, що знаходиться всередині незаконно розміщених об'єктів;

5.24.7. Відомості про необхідність проведення відновлення благоустрою на місці знаходження незаконно розміщених об'єктів;

5.23.8. Відомості щодо місця тимчасового зберігання незаконно розміщених об'єктів, а також майна, що знаходиться всередині (за наявності);

5.23.9. Кінцевий строк, протягом якого власник має звернутися до уповноваженого органу за поверненням демонтованих об'єктів та майна, що знаходиться всередині;

5.23.10. Відомості фото- або відеофіксації демонтажу незаконно розміщених об'єктів.

Акт може містити й інші відомості, які представники уповноваженого органу вважають за необхідне зазначити.

Акт підписується власником/користувачем (за наявності), представниками уповноваженого органу, та, за бажанням, іншими присутніми під час проведення демонтажу особами. Якщо власник/користувач відмовився від підписання акту, про це робиться відповідний запис в акті.

У разі наявності зауважень в акті викладається суть зауважень.

У разі відсутності власника/користувача під час демонтажу (або у разі не виявлення такого), про це робиться відмітка в акті проведення демонтажу.

У випадку наявності при проведенні демонтажу майна всередині незаконно розміщених об'єктів, уповноваженим органом складається опис такого майна, який є додатком до акту демонтажу.

5.24. При здійсненні демонтажу незаконно розміщені об'єкти відключаються від мереж, демонтуються, переміщуються на майданчик

тимчасового зберігання, що визначений рішенням виконавчого комітету Чернігівської міської ради. Після розміщення на майданчику тимчасового зберігання – опломбовуються. Номера пломб зазначаються в акті.

Суб'єкт господарювання, який проводив демонтажні роботи, при демонтажі та транспортуванні до майданчика тимчасового зберігання несе відповідальність за збереження демонтованих об'єктів, а також всього майна, що знаходиться всередині.

5.25. Протягом трьох робочих днів з моменту демонтажу незаконно розміщеного об'єкту уповноважений орган надсилає власнику/користувачу (за наявності), у разі його відсутності при проведенні демонтажу, рекомендованим листом з повідомленням про вручення, або надає під розписку повідомлення про демонтаж незаконно розміщеного об'єкта, місце його тимчасового зберігання; розміщує таку ж саму інформацію на офіційному веб-порталі Чернігівської міської ради та/або у друкованих засобах масової інформації.

5.26. Для технічного забезпечення демонтажу може залучатися на договірних засадах суб'єкт господарювання, який володіє необхідними для цього обладнанням та технікою.

5.27. Оплата робіт з демонтажу незаконно розміщених об'єктів проводиться за рахунок коштів міського бюджету, виділених уповноваженому органу.

5.28. Демонтований незаконно розміщений об'єкт та майно, що знаходилось всередині (за наявності), повертаються власнику/законному користувачу уповноваженим органом після надання наступних документів:

5.28.1. Заяви про повернення демонтованого об'єкту або майна, що знаходилось всередині об'єкта;

5.28.2. Документів, що посвідчують особу власника/законного користувача;

5.28.3. Документів, які підтверджують відшкодування витрат, пов'язаних із демонтажем.

5.29. Видача демонтованих об'єктів та майна, що знаходилось всередині (за наявності), здійснюється за актом приймання-передачі, один примірник якого видається власнику/законному користувачу, а інший залишається в уповноваженого органу. Повернення демонтованих об'єктів та майна, що знаходилось всередині (за наявності), без відшкодування витрат уповноваженого органу на проведення демонтажу не допускається.

5.30. Демонтовані об'єкти зберігаються уповноваженим органом на майданчику тимчасового зберігання протягом шести місяців з моменту заявлення про знахідку територіальному органу Національної поліції України.

5.31. Після спливу шести місяців з моменту заявлення про знахідку територіальному органу Національної поліції України, за пропозицією Комісії з демонтажу, на підставі рішення міської ради погодженого з Чернігівською міською військовою адміністрацією можлива подальша утилізація демонтованих об'єктів, а в разі можливості, реалізація їх окремих частин або складових із застосуванням системи електронних торгів, із зарахуванням

грошових коштів до місцевого бюджету, або ж передача демонтованих об'єктів до комунальної власності територіальної громади міста Чернігова в особі Фонду комунального майна Чернігівської міської ради.

5.32. У разі виявлення всередині об'єкта транспортного засобу, який має державний номерний знак, здійснюється його фотофіксація з обов'язковою фіксацією державного номерного знаку, після чого уповноваженим органом з метою збереження майна, здійснюється обмеження доступу до об'єкта шляхом навішування власного замка чи здійснення інших заходів для обмеження доступу, про що розміщується повідомлення щодо можливості отримання доступу до нього та необхідності надати дозвільні документи на його розміщення.

5.33. Протягом 14 днів уповноваженим органом здійснюються заходи із встановлення власника/законного користувача транспортного засобу.

5.34. При встановленні особи власника/законного користувача транспортного засобу за місцем реєстрації або проживання останнього уповноваженим органом направляється рекомендований лист з повідомленням про необхідність надати дозвільні документи на розміщення об'єкта або самостійно провести демонтаж та прибрати транспортний засіб.

5.35. У разі, якщо не встановлено особу власника/законного користувача транспортного засобу, а також у разі не надання власником/законним користувачем транспортного засобу документів на право розміщення об'єкта, а також не проведено його демонтаж чи не вжито заходів щодо звільнення від транспортного засобу, такий демонтаж та переміщення на майданчик тимчасового зберігання здійснюється уповноваженим органом у термін 14 днів з моменту виявлення транспортного засобу.

5.36. Повернення транспортного засобу, який зберігається на майданчику тимчасового зберігання, здійснюється за письмовим зверненням власника/законного користувача за умови відшкодування ним витрат, пов'язаних із транспортуванням та зберіганням транспортного засобу. У разі, якщо протягом шести місяців належним чином повідомлений власник/законний користувач не заявив свої права на транспортний засіб, він передається територіальному органу Національної поліції України.

5.37. Відновлення благоустрою на місці розміщення демонтованих об'єктів здійснюється їх власниками/користувачами у визначений у рішенні погодженому Чернігівською міською військовою адміністрацією виконавчого комітету Чернігівської міської ради строк. У разі невиконання власником/користувачем вимог щодо добровільного відновлення благоустрою на місці розміщення об'єктів, відновлення благоустрою може здійснюватися на договірних засадах суб'єктом господарювання.

5.38. Розмір відшкодування витрат з демонтажу складається з усіх витрат уповноваженого органу, в тому числі із:

5.38.1. Вартості демонтажу, завантаження, транспортування до місця зберігання та розвантаження – згідно з договором, укладеним уповноваженим органом із суб'єктом господарювання;

- 5.38.2. Вартості зберігання;
- 5.38.3. Відключення від інженерних мереж;
- 5.38.4. Інших витрат, пов'язаних із демонтажем або розшуком власника/користувача незаконно розміщених об'єктів.

5.39. Відшкодування витрат здійснюється шляхом перерахування коштів у сумі, зазначеній у відповідному розрахунку уповноваженого органу, до міського бюджету.

РОЗДІЛ 6. ПРАВИЛА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ БЛАГОУСТРОЮ ВЛАСНИКАМИ (НАЛЕЖНИМИ КОРИСТУВАЧАМИ) ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

6.1. Правила використання об'єктів благоустрою власниками (належними користувачами) транспортних засобів розроблені відповідно до затверджених Правил дорожнього руху з метою впорядкування руху на територіях житлової зони, порядку облаштування та використання майданчиків для паркування.

6.2. На об'єктах благоустрою забороняється:

6.2.1. Ускладнювати рух транспорту або створювати перешкоду для руху пішоходів, у тому числі осіб з інвалідністю на спеціальних засобах пересування та пішоходів із дитячими колясками;

6.2.2. Перешкоджати роботі міського пасажирського транспорту, проїзду оперативних та спеціалізованих транспортних засобів;

6.2.3. Розміщувати транспортні засоби:

6.2.3.1. На тротуарах, крім випадків, визначених Правилами дорожнього руху;

6.2.3.2. У спосіб, що перешкоджає дорожньому руху;

6.2.3.3. Ближче 10 метрів від позначеного місця виконання дорожніх робіт і в зоні їх виконання;

6.2.3.4. У місцях, де буде неможливим зустрічний роз'їзд або об'їзд транспортного засобу, що зупинився;

6.2.3.5. Якщо розташовано на позначеній відповідними дорожніми знаками та/або дорожньою розміткою велодоріжці.

6.3. У житловій зоні забороняється:

6.3.1. Стоянка транспортних засобів поза спеціально відведеними місцями і таке їх розташування, яке ускладнює рух пішоходів і проїзд оперативних чи спеціальних транспортних засобів;

6.3.2. Стоянка з працюючим двигуном.

Паркування у житлових та пішохідних зонах

6.4. Забороняється паркування:

6.4.1. Безпосередньо перед входом до під'їзду житлового будинку;

6.4.2. Ближче 5 метрів від контейнерних майданчиків та/або контейнерів для збирання побутових відходів;

6.4.3. Із заїздом на відокремлений бордюром чи позначений у інший спосіб тротуар прибудинкової території;

6.4.4. Вантажних транспортних засобів, у тому числі з дозволеною масою до 3,5 т;

6.4.5. Несправних та аварійних транспортних засобів;

6.4.6. У спосіб, що робить неможливим рух інших транспортних засобів або створює перешкоду для руху пішоходів, у тому числі осіб з інвалідністю на спеціальних засобах пересування та пішоходів із дитячими колясками.

6.5. У пішохідну зону в'їзд дозволяється лише транспортним засобам, що обслуговують громадян і підприємства, які розташовані у зазначеній зоні, а також транспортним засобам, що належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, чи автомобілям (мотоколяскам), позначеним розпізнавальним знаком «Водій з інвалідністю», якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять пасажирів з інвалідністю. Якщо до об'єктів, розташованих на цій території, є інші під'їзди, водії повинні користуватися лише ними.

6.6. Власники спеціально обладнаних чи відведених майданчиків для паркування забезпечують виділення та облаштування в межах майданчиків місць для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю. Водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, у тому числі на транспортних засобах, що належать підприємствам, установам, організаціям, які здійснюють діяльність у сфері соціального захисту населення, та громадським організаціям осіб з інвалідністю, мають право на встановлення на транспортному засобі розпізнавального знака «Водій з інвалідністю» та під час перевезення осіб з інвалідністю користуються всіма перевагами, що надаються водіям з інвалідністю. Водії, які керують транспортними засобами, на яких встановлений розпізнавальний знак «Водій з інвалідністю», повинні мати при собі документи, що підтверджують інвалідність водія або одного з пасажирів. Кількість місць, призначених для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, становить не менше 10 відсотків загальної кількості місць на спеціально обладнаних чи відведених майданчиках для паркування, але не менше одного місця з позначенням таких місць відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою.

6.7. Якщо власники спеціально обладнаних чи відведених майданчиків для паркування не забезпечили виділення та облаштування місць, призначених для безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, такими місцями на відповідних майданчиках вважаються місця, на яких розміщені транспортні засоби, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю.

6.8. Місця для безоплатного паркування транспортних засобів також виділяються на спеціально обладнаних чи відведених майданчиках, у тому

числі біля житлових будинків (крім індивідуальних житлових будинків) та інших будівель, їх власниками/співвласниками (управителями) або орендарями, на проїжджих частинах автомобільних доріг і тротуарах (із числа місць для зупинки та стоянки транспортних засобів) — Чернігівською міською радою з погодженням Чернігівською міською військовою адміністрацією. (суб'єктами господарювання, якщо їм у встановленому порядку передано відповідні частини доріг і тротуарів для ведення господарської діяльності) з позначенням таких місць відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою.

6.9. Місця для транспортних засобів, визначені на спеціально обладнаних чи відведених майданчиках біля будівель і будинків, мають бути розміщені максимально близько до входу до таких будівель і будинків, а на окремих спеціально обладнаних чи відведених майданчиках – максимально близько до в'їзду на такі майданчики.

Утримання територій автостоянок

6.10. На територіях автостоянок забезпечується додержання Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 березня 2011 року №145, встановленого порядку паркування.

6.11. Утримання у належному стані територій автостоянок здійснюють із дотриманням вимог Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року № 115, Правил паркування транспортних засобів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2009 року № 1342, та Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417.

6.12. Роботи з утримання в належному стані територій автостоянок включають:

6.12.1. Очищення, миття, відновлення і заміну дорожніх знаків та інформаційних стендів (щитів), належне утримання дорожньої розмітки місць для стоянки або паркування, в'їздів та виїздів, а також транспортних або пішохідних огорожень (у разі наявності);

6.12.2. Систематичне очищення території та під'їзних шляхів від пилу, сміття та листя шляхом їх підмітання та миття;

6.12.3. Забезпечення постійного очищення території та під'їзних шляхів від снігу, починаючи з початку снігопаду, та від ожеледі, починаючи з моменту її виникнення, і обробки їх фрикційними та іншими протиожеледними матеріалами;

6.12.4. Утримання та поточний ремонт дорожнього покриття і під'їзних шляхів, а також систем поверхневого водовідведення у межах території (за наявності);

6.12.5. Забезпечення функціонування паркувальних автоматів, в'їзних та виїзних терміналів (очищення, миття, фарбування, відновлення їх роботи,

заміна окремих деталей, планові обстеження, нагляд за справністю, їх технічна підтримка та програмне забезпечення);

6.12.6. Забезпечення утримання та належного функціонування засобів та обладнання зовнішнього освітлення території;

6.12.7. Утримання контрольно-пропускового пункту, приміщення для обслуговуючого персоналу, вбиралень, побутових приміщень тощо (за наявності);

6.12.8. Забезпечення функціонування систем відеоспостереження за рухом транспортних засобів на їх території і табло зі змінною інформацією про наявність вільних місць (у разі їх наявності), яке розташовується на в'їзді;

6.12.9. Утримання систем протипожежного захисту та зовнішнього протипожежного водопроводу;

6.12.10. Утримання первинних засобів пожежогасіння (вогнегасників), пожежного інвентарю, обладнання та засобів пожежогасіння;

6.12.11. Утримання зелених насаджень, їх охорона та відновлення.

6.13. На автостоянках забороняється: засмічувати територію, мити транспортні засоби у непередбачених для цього місцях, розпалювати вогнища, здійснювати торгівлю, зливати відпрацьовані мастила на землю чи дорожнє покриття, псувати обладнання місць стоянки, паркування, пошкоджувати зелені насадження.

6.14. Автостоянки використовують виключно за цільовим призначенням.

РОЗДІЛ 7. ПРАВИЛА РОЗМІЩЕННЯ ЗОВНІШНЬОЇ РЕКЛАМИ, ВИВІСОК ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТАБЛИЧОК

Загальні вимоги до розміщення рекламних засобів

7.1. Розміщення зовнішньої реклами на території міста Чернігова проводиться відповідно до Типових правил розміщення зовнішньої реклами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2003 року № 2067, цих Правил, на підставі дозволів, що надаються виконавчим комітетом Чернігівської міської ради у встановленому порядку з погодженням Чернігівської міської військової адміністрації.

7.1.1. Заборона розміщення зовнішньої реклами на території міста Чернігова мовою держави-агресора російської Федерації.

7.2. Дозвіл – документ установленої форми, виданий розповсюдженню зовнішньої реклами на підставі рішення виконавчого комітету Чернігівської міської ради, погодженого з Чернігівською міською військовою адміністрацією, який дає право на розміщення зовнішньої реклами на певний строк та у певному місці.

7.3. Для регулювання діяльності з розміщення зовнішньої реклами міська рада уповноважує (створює) робочий орган.

Робочий орган не може виступати заявником на розміщення зовнішньої реклами та одержувати дозвіл.

7.4. У процесі регулювання діяльності з розміщення зовнішньої реклами робочим органом залучаються на громадських засадах представники об'єднань громадян та суб'єктів господарювання, які проводять діяльність у сфері реклами.

Для підготовки пропозицій та надання рекомендацій щодо розміщення зовнішньої реклами на території міста Чернігова, ідентифікації і визначення обсягу соціальної реклами, виконавчим комітетом Чернігівської міської ради створюється постійно діючий колегіальний орган (комісія).

7.5. Зовнішня реклама на територіях, будівлях та спорудах розміщується за згодою їх власників. Уповноважені органи, які погоджують розміщення зовнішньої реклами на об'єктах комунальної власності територіальної громади міста Чернігова, визначаються виконавчим комітетом Чернігівської міської ради з погодженням Чернігівської міської військової адміністрації.

7.6. Зовнішня реклама повинна відповідати таким вимогам:

7.6.1. Розміщуватись із дотриманням вимог техніки безпеки, із забезпеченням видимості дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, зупинок транспорту загального користування та не відтворювати зображення дорожніх знаків.

7.6.2. Освітлення зовнішньої реклами не повинно засліплювати учасників дорожнього руху, а також не повинно освітлювати квартири житлових будинків.

7.6.3. Фундамент наземної зовнішньої реклами повинен бути заглибленим, а у випадку, якщо фундамент виступає над поверхнею землі – декоративно оформленим (пофарбованим).

7.6.4. На опорах наземної зовнішньої реклами, що розміщується вздовж проїжджої частини вулиць і доріг, за вимогою територіального органу Національної поліції України наноситься вертикальна дорожня розмітка зі світлоповертаючих матеріалів заввишки до двох метрів від поверхні землі.

7.6.5. Нижній край зовнішньої реклами, що розміщується над проїжджою частиною вулиць і доріг, у тому числі на мостах, естакадах тощо, повинен розташовуватися на висоті не менш як п'ять метрів від поверхні дорожнього покриття.

7.6.6. У місцях, де проїжджа частина вулиці межує з цоколями будівель або огорожами, зовнішня реклама може розміщуватися в одну лінію з фасадами будівель або огорожами.

7.6.7. Розміщуватися з дотриманням рекламно-інформаційного зонування території міста Чернігова, встановленого пунктом 7.10 цих Правил, для врахування архітектурних, функціонально-планувальних, історико-культурних чинників, типології елементів місцевого середовища (графічне зображення, додаток 2 до цих Правил).

7.6.8. На будівлях, спорудах зовнішня реклама не повинна закривати елементи архітектурного оздоблення фасадів. Рекламні засоби не повинні бути домінуючим об'єктом у місцях розташування пам'ятників, культових споруд, пам'яток архітектури.

7.6.9. Розташування рекламних засобів у межах охоронних зон інженерних комунікацій дозволяється за погодженням із утримувачем зазначених комунікацій.

7.6.10. Розташування рекламних засобів на перехрестях, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування дозволяється за погодженням із територіальним органом Національної поліції України.

7.6.11. Розташування дахових рекламних засобів забороняється без попередньої технічної експертизи спеціалізованих підприємств, установ та організацій.

7.6.12. Наземні рекламні засоби розміщуються в одну умовну лінію, паралельну до осі вулиці, розташовану з кожного боку вулиці, в тому числі й з кожного боку додаткових смуг руху, а також на зелених зонах тощо.

7.6.13. Встановлення наземних рекламних засобів вздовж проїжджої частини вулиць і доріг на підставі нових дозволів має здійснюватися на відстані, у тому числі відносно раніше встановлених наземних рекламних засобів, не ближче, ніж 200 м – для великогабаритних рекламних засобів; не ближче, ніж 50 м – для інших рекламних засобів; відстань від наземного рекламного засобу до зупинки громадського транспорту повинна бути не меншою, ніж 20 м.

7.6.14. Розміщення зовнішньої реклами на будинках, у тому числі на дахах будинків, не повинно вступати у візуальний конфлікт з їх архітектурою. Забороняється змінювати вигляд фасадів, натомість, слід максимально використовувати можливості внутрішньої вітринної реклами.

7.6.15. Афіши культурних та розважальних заходів, шоу, концертів, фестивалів, конкурсів, ярмарок, виставок, циркових програм тощо, що мають комерційний характер, розглядаються як реклама. Афішна реклама розміщується тільки на конструкціях, спеціально передбачених для її розміщення.

7.6.16. Розміщення реклами алкогольних напоїв та тютюнових виробів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються алкогольні напої та тютюнові вироби, не повинна розміщуватися на рекламних засобах ближче, ніж за 300 метрів прямої видимості від території дитячих дошкільних закладів, середніх загальноосвітніх шкіл та інших навчальних закладів, в яких навчаються діти віком до 18 років.

7.6.17. Рекламні засоби забезпечуються маркуванням із зазначенням на каркасі рекламного засобу найменування розповсюджувача зовнішньої реклами, номера його телефону, дати видачі та строку дії дозволу.

7.6.18. Розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках національного або місцевого значення та в межах зон охорони цих пам'яток, історичних ареалів населених місць здійснюється відповідно до Закону України «Про рекламу» на підставі дозволів, які оформляються за участю органів виконавчої влади, визначених Законом України «Про охорону культурної спадщини».

7.6.19. У центральних районах міста Чернігова для окремого розташування слід використовувати сучасні світлові малогабаритні рекламні засоби зі стаціонарним або динамічним інформаційним полем.

7.6.20. Застосування мови у рекламі здійснюється відповідно до чинного законодавства України.

7.7. Забороняється розташовувати рекламні засоби:

7.7.1. На пішохідних доріжках та алеях, якщо це перешкоджає вільному руху пішоходів.

7.7.2. На висоті менш як п'ять метрів від поверхні дорожнього покриття, якщо їх рекламна поверхня виступає за межі краю проїжджої частини.

7.7.3. На фасадах багатоповерхових будинків.

7.7.4. На фасадах будівель, споруд та на огорожах біля них, окрім розміщення сучасних рекламних засобів на стінах фасадів будівель торгових чи виробничих комплексів окремо стоячих споруд, за умови покриття не більше ніж 25 відсотків загальної площини сторони фасаду, на якій розміщується рекламна конструкція (на фасадах виробничих будівель та споруд допускається розміщення рекламних конструкцій тільки у зонах В та Г).

7.7.5. Шляхом наклеювання рекламоносіїв на фасади будівель та споруд без застосування спеціальної конструкції.

7.7.6. На пам'ятках історії та архітектури і в межах зон охорони таких пам'яток, у межах об'єктів природно-заповідного фонду без погодження з відповідним центральним або місцевим органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини та об'єктів природно-заповідного фонду.

7.7.7. На підтримуючих, опорних та інших елементах контактної мережі, на засобах та обладнанні, у тому числі опорах зовнішнього освітлення.

7.7.8. На технічних засобах регулювання дорожнього руху.

7.7.9. Як транспаранти-перетяжки між опорами і на підтримуючих засобах контактної мережі електротранспорту та зовнішнього освітлення.

7.7.10. Над інженерними мережами.

7.7.11. На мові держави-агресора російської Федерації.

7.8. На території міста Чернігова забороняється розташовувати тимчасові виносні рекламні засоби (штендери, скріпки тощо), а також розміщувати короткочасну зовнішню рекламу – афіші (інформацію про культурно-масові заходи) на тимчасових щитах та огорожах.

7.9. Типи рекламних засобів, що можуть бути розміщені на території міста Чернігова (наведено у додатку 3 до цих Правил), а саме: біг-борд (скролінг, призмантрон, беклайт, суцільний щит); телевізійний екран; сіті-лайт (скролінг, беклайт); сіті-лайт на опорі (скролінг, беклайт); рекламна стелла.

7.10. З урахуванням архітектурних, функціонально-планувальних, історико-культурних чинників, типології елементів міського середовища, територія міста Чернігова поділяється на 4 рекламно-інформаційні зони (графічне зображення – додаток 2):

Зона А – територія Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній», перша охоронна археологічна зона. Включає три підзони:

А.1. вул. Толстого – уздовж межі Троїцько-Іллінського монастиря – вул. Іллінська – вул. Лісковицька до перетину з вул. Толстого;

А.2. вул. Толстого – вул. Єлецька – вул. Тиха – вул. Князя Чорного;

А.3. вул. Магістратська – вул. Гетьмана Полуботка – вул. Мстиславська – вул. Шевченка – вул. Серьожнікова – вул. Преображенська – вул. Гонча – вул. Підвальна – просп. Миру – вул. Шевченка – вул. Кирпоноса. Відрізок Київського шосе до силікатного заводу.

Зона Б – територія центральної частини міста та магістральні вулиці (вул. Хлібопекарська – просп. Перемоги – Привокзальна площа – вул. Івана Мазепи – вул. Любецька – вул. В'ячеслава Чорновола – просп. Миру – вул. Котляревського – правий берег річки Стрижень – просп. Перемоги – район П'яти кутів (з відрізком 50 метрів кожної вулиці) – вул. Олександра Молодчого – вул. Шевченка – вул. Гонча (до перетину з вул. Преображенською).

Зона В – територія за центральною частиною міста (вул. Шевченка – вул. Рокоссовського – вул. Седнівська – вул. 77-ої Гвардійської дивізії – вул. Героїв Чорнобиля – вул. Козацька – залізнична колія – вул. Старобілоуська – вул. Жабинського; вул. Івана Мазепи (від площі Перемоги до шляхопроводу) – вул. Толстого (до Троїцько-Іллінського монастиря) – вул. Толстого (від вул. Лісковицька до вул. Князя Чорного).

Зона Г – в'їзди до міста (за межею зони «В»).

7.11. Розміщення зовнішньої реклами відповідно до рекламно-інформаційного зонування території міста Чернігова здійснюється з дотриманням наступних вимог:

7.11.1. Зона А – територія Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній», перша охоронна археологічна зона: заборонено розміщення нових рекламних засобів. В окремих випадках, у підзонах А.2 та А.3 допускається розміщення рекламних засобів з однією або двома рекламними площинами, кожна з яких не перевищує 3 кв. м., типу: сіті-лайт (скролінг, беклайт); сіті-лайт на опорі (скролінг, беклайт); рекламна стелла, за проектом, погодженими з управлінням архітектури та містобудування міської ради та центральними або місцевими органами виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини та об'єктів природно-заповідного фонду.

7.11.2. Зона Б – територія центральної частини міста та магістральні вулиці: забороняється розміщення нових великогабаритних рекламних засобів; дозволяється розміщення нових малогабаритних рекламних засобів типу: біг-борд (скролінг, призмантрон, суцільний щит), телевізійний екран; сіті-лайт (скролінг, беклайт); сіті-лайт на опорі (скролінг, беклайт); рекламна стелла.

Раніше встановлені великогабаритні рекламні засоби типу «біг-борд», «призматрон» у центральній частині міста та частково на магістральних вулицях: просп. Миру (від перехрестя з вул. Преображенська до перехрестя з

вулицями Івана Мазепи та Київська), просп. Перемоги (від перехрестя з вул. Кирпоноса до перехрестя з вул. Олександра Молодчого) підлягають заміні на малогабаритні рекламні засоби типу «скролінг», «сіті-лайт», «телевізійний екран» протягом трьох років з дня набуття чинності цими Правилами.

У випадках, якщо встановлення рекламних конструкцій, демонтованих при проведенні робіт із ремонту, реконструкції, будівництва об'єктів благоустрою, неможливе з технічних або інших причин, що встановлено негативним висновком складеним за результатами проведення комісійного обстеження місця розташування рекламного засобу, дозвіл на розміщення такого рекламного засобу не продовжується.

7.11.3. Зона В – територія за центральною частиною міста: забороняється розміщення нових великогабаритних рекламних засобів; дозволяється розміщення нових наземних малогабаритних рекламних засобів типу: біг-борд (скролінг, призматрон, суцільний щит); телевізійний екран; сіті-лайт (скролінг, беклайт); сіті-лайт на опорі (скролінг, беклайт); рекламна стелла.

Раніше встановлені великогабаритні рекламні засоби типу «біг-борд», «призматрон» по вул. Рокоссовського підлягають заміні на малогабаритні рекламні засоби типу «скролінг», «сіті-лайт», «телевізійний екран», протягом п'яти років з дня набуття чинності цими Правилами.

У випадках, якщо встановлення рекламних конструкцій, демонтованих при проведенні робіт із ремонту, реконструкції, будівництва об'єктів благоустрою, неможливе з технічних або інших причин, що встановлено негативним висновком складеним за результатами проведення комісійного обстеження місця розташування рекламного засобу, дозвіл на розміщення такого рекламного засобу не продовжується.

7.11.4. Зона Г – в'їзди до міста: дозволяється розміщення рекламних засобів типу: біг-борд (скролінг, призматрон, беклайт, суцільний щит); телевізійний екран; сіті-лайт (скролінг, беклайт); сіті-лайт на опорі (скролінг, беклайт); рекламна стелла.

7.12. Оплата за тимчасове користування місцями розташування рекламних засобів, які знаходяться на об'єктах комунальної власності, у тому числі й орендованих суб'єктами підприємницької діяльності, здійснюється в Порядку, який затверджується виконавчим комітетом Чернігівської міської ради, на підставі договорів між розповсюджувачами зовнішньої реклами та уповноваженим виконавчим комітетом Чернігівської міської ради органом.

Загальні вимоги до розміщення вивісок та інформаційних табличок

7.13. Вивіска чи табличка є інформацією про виробника товару або товар, розташована у вітрині споруди, всередині приміщення чи майданчика, де цей товар реалізується чи надається споживачеві.

7.14. Фасадні конструкції мають бути розміщені як тимчасові конструкції, які не створюють перешкод експлуатації будинку, будівлі або споруди.

Фасадні конструкції не повинні пошкоджувати й змінювати оздоблення (опорядження) фасаду.

7.15. Фасадні конструкції не можуть створювати перешкод пересуванню пішоходів.

7.16. Під час розміщення фасадних конструкцій слід враховувати архітектурне та колористичне вирішення фасадів, а також їх стилістику.

7.17. Фасадні конструкції можуть бути встановленими:

7.17.1. Над віконними або дверними прорізами цокольного поверху приміщення – не вище за нижній край вікна або балкона першого поверху. Відступ від усіх прилеглих архітектурних елементів – не менше, ніж 15 % вертикальної відстані між верхнім краєм цокольного поверху та нижнім краєм першого поверху. У разі розміщення навісу над приямком, рекомендовано розміщувати фасадні конструкції на фасаді біля входу під піддашком.

7.17.2. Над віконними або дверними прорізами першого поверху у приміщенні – не вище за рівень нижньої позначки віконного прорізу (у деяких випадках – за низ балконної плити) другого поверху. Відступ від усіх прилеглих архітектурних елементів – не менше, ніж 15 % вертикальної відстані між верхнім краєм першого поверху та нижнім краєм другого поверху.

7.17.3. У межах дверного або віконного прорізу, вітрини цокольного або першого поверху – з приляганням упритул до верхньої та бічної меж прорізу та без виступу за зовнішню площину фасаду. Глибина конструкції має бути не більшою, ніж глибина найближчого до віконного прорізу архітектурного елемента (укіс, фриз, облямування тощо).

7.17.4. У площинах, нішах, приставних вітринах, відведених у проектній документації для будівництва об'єкта.

7.17.5. Якщо в будівлі вхідний проріз є спільним входом до кількох суб'єктів господарювання – поруч із входом як група невеликих табличок.

7.17.6. У разі розміщення більше однієї фасадної конструкції у межах фасаду, над віконними та дверними прорізами або вітринами першого поверху, всі конструкції повинні бути розміщені з дотриманням єдиної візуальної горизонтальної осьової лінії. Якщо товарний знак або назва мають різнорозмірні графічні елементи, рекомендовано дотримуватися принципу композиційної та візуальної рівноваги під час посадки конструкції на осьову лінію. Можливий виступ окремих невеликих елементів конструкції, але не більше, ніж на 15 % загальної доступної висоти зони розміщення, за межі допустимої зони розміщення під час створення візуальної рівноваги між конструкціями у межах одного фасаду.

7.17.7. Консольні конструкції мають бути розташовані не нижче, ніж 2500 мм від нижньої точки конструкції кронштейна до нульової позначки першого поверху включно з верхнім і нижнім вузлами кріплення та не вище за рівень нижньої позначки віконного прорізу (у деяких випадках – низу балконної плити) другого поверху. У випадках, коли нульова позначка першого поверху розташована вище за 3000 мм від рівня пішохідної відмостки, можливе розташування консольних конструкцій у межах цокольного поверху, але не нижче, ніж 2500 мм від рівня пішохідної відмостки.

У разі розміщення більше однієї консольної конструкції, всі конструкції повинні дотримуватись єдиної візуальної горизонтальної осьової лінії, однаково віддаленої від нульової позначки першого поверху. У випадках, коли нульова позначка першого поверху розташована вище за 3000 мм від рівня пішохідної відмостки, консольна конструкція розміщується на рівному віддаленні від пішохідної відмостки, але не менше, ніж 2500 мм.

7.17.8. У разі розміщення фасадних конструкцій у межах стрічкового або вітражного засклення, будь-яка частина конструкції не може бути ширшою за елемент засклення, на якому розташована конструкція.

7.17.9. У разі розміщення фасадних конструкцій над віконними або дверними прорізами на фасадах багатоповерхових будівель з відсутністю елементів вище за перший поверх, відстань від верхньої частини вікна або дверного прорізу першого поверху повинна складати щонайменше 300 мм, а висота конструкції повинна бути не більше, ніж 1100 мм.

7.17.10. Розміщення фасадних конструкцій на глухих стінах і великих площинах бокових фасадів можливе, якщо це передбачено проектною документацією для будівництва об'єкта.

7.18. Фасадні конструкції забороняється встановлювати:

7.18.1. У вигляді фасадної конструкції вище за нижню частину віконного прорізу, балкона, еркера другого поверху багатоповерхових будівель. Допускається розміщення фасадної конструкції у межах балконної огорожі другого поверху, а також розміщення вище за перший поверх, якщо власник конструкції володіє всією спорудою чи будівлею або повністю її орендує.

7.18.2. Вище за перший поверх одноповерхових будівель, за винятком площин, спеціально визначених у проектній документації для будівництва об'єкта.

7.18.3. Поверх будь-яких архітектурних і декоративних елементів на фасаді.

7.18.4. У межах охоронної зони адресних покажчиків. Охоронну зону покажчика розміщено на розі фасаду будівлі, від рівня тротуару до рівня нижньої позначки віконного прорізу (у деяких випадках – низу балконної плити) другого поверху. Під час розміщення таблички з номером будинку ширина зони становить 1000 мм від краю фасаду. Під час розміщення разом табличок з номером будинку та назвою вулиці ширина охоронної зони становить 2000 мм від рогу будівлі. Можливе встановлення невеликих табличок у простінку між дверима й рогом будівлі, у межах від 1200 мм до 1800 мм від рівня пішохідної відмостки.

7.18.5. На піддашках (навісах) над входними групами, за винятком входних груп, оформлених згідно з чинним законодавством України, з урахуванням виконання вимог щодо водовідведення, снігового й вітрового навантажень.

7.18.6. З перекриттям охоронних знаків пам'яток архітектури, табличок із інформацією щодо розміщення інженерних комунікацій, пожежних гідрантів та іншою соціально значущою інформацією.

7.18.7. На приміщеннях та об'єктах, які не було прийнято в експлуатацію.

7.18.8. В арках, проїздах, тунелях та на колонах.

7.18.9. У межах поверхні воріт або огорож.

7.18.10. Встановлювати конструкції, що перешкоджають проїзду та роботі спецтехніки (пожежні автомобілі, автомобілі служби сервісу електромереж, швидкої допомоги, муніципальної прибиральної та обслуговуючої техніки тощо).

7.19. Загальні вимоги:

7.19.1. Фасадну конструкцію може бути виконано у декількох варіантах і техніках. Усі конструкції повинні гармонійно вписуватися в архітектурні елементи та співіснувати у контексті колірною та архітектурного рішень фасаду будівлі. Перевага віддається комплексним рішенням для будівлі або вулиці у межах одного кварталу.

7.19.2. Маскування кріплення та інженерних конструкцій.

7.19.3. Стилiстичне вирiшення конструкцiї повинно максимально маскувати iнженернi комуникацiї, тримальнi конструкцiї та крiпильнi елементи конструкцiї з її системою.

7.19.4. Усі елементи конструкції, які зазнають впливу корозії, мають бути захищеними лакофарбовим шаром, а конструкція має унеможливити потрапляння продуктів корозії на фасад будівлі. Фасадну конструкцію має бути виконано з урахуванням вимог будівельних і санітарних норм, вітрових, динамічних і статичних навантажень. Конструкція має передбачати водовідведення та неможливість накопичення значної снігової маси, а також відповідати класові пожежної безпеки, не містити рухомих або не закріплених жорстко елементів, здатних завдати шкоди перехожим. Заборонено кріплення до елементів фасаду або його частини, яке може знизити тримальну здатність його конструктивних і тримальних елементів. Відповідальність за технічний стан фасадної конструкції несе власник.

7.20. Заборонені види конструкцій:

7.20.1. Заборонено під час встановлення фасадної конструкції фарбувати фасад або частину фасаду в колір, який не відповідає кольору, зазначеному у проєктній документації для будівництва об'єкта.

7.20.2. Заборонено встановлювати фасадні конструкції із виступаючими гострими елементами чи рухомими елементами, які можуть травмувати перехожих.

7.20.3. Заборонено встановлювати тросові системи кріплення, здатні створити перешкоду в зоні проходу пішоходів та проїзду транспорту.

7.20.4. Забороненими є фасадні конструкції зі встановленими генераторами диму, запаху, піротехнічними приладами й звуковим супроводженням, що перевищує допустимий рівень.

7.20.5. Заборонено встановлювати фасадні конструкції з використанням вінілових (банерних) покриттів на відкритій металевій конструкції або без неї у такий спосіб, за якого люверс або натяжний шкерт залишаються видимими на лицьовій поверхні конструкції.

7.21. Фасадні конструкції повинні бути співмасштабними та співмірними архітектурним елементам фасаду та відповідати його просторовому й стилістичному вирішенню. Розміри фасадних конструкцій:

7.21.1. Розмір конструкції, у разі розміщення над вхідними та віконними прорізами. Окремий елемент, наприклад, літера, геометрична площина, об'ємний елемент фасадної конструкції не може бути ширшим за дверний проріз, віконний або ж проріз вітрини, над якими його розміщено. У разі розміщення фасадної конструкції у вигляді геометричної площини, наприклад, прямокутник або овал, конструкція не може виходити за межі прорізу, над яким вона розташована.

7.21.2. Розмір змістової частини у разі розміщення в спеціально відведеній площині. У разі розміщення в спеціально відведеній площині мінімальний відступ змістової частини конструкції у вигляді літер, логотипа або вільних геометричних форм повинен бути не меншим, ніж 10 % горизонтальної ширини спеціально відведеної площини. Однотонні фон або візерунок, як основа для змістовної частини, можуть бути розміщені впритул до спеціально відведеної площини.

7.21.3. Товщина конструкції, яку розміщують паралельно до фасаду. У разі розміщення фасадної конструкції паралельно до фасаду, відстань від фасаду до крайньої віддаленої від фасаду точки конструкції не повинна перевищувати 260 мм, а в разі розміщення у простінку цокольного або першого поверху – має бути не більшою, ніж 130 мм.

7.21.4. Розмір конструкції, у разі перпендикулярного розміщення на кронштейні. У разі розміщення фасадної конструкції на кронштейні перпендикулярно до фасаду, відстань від фасаду до крайньої точки конструкції не повинна перевищувати 1350 мм, товщина конструкції повинна бути не більшою, ніж 130 мм. Висота конструкції не повинна перевищувати 800 мм, разом із елементами кріплення вона має бути не більшою, ніж 1000 мм.

7.21.5. Допустимі розміри маркізи. Фасадна конструкція, яку розміщено як маркізу, не повинна перекривати більше, ніж 30 % висоти прорізу, над яким її розміщено. У разі використання жорсткого каркаса та конструкції, що не складається, максимально віддалена точка маркізи включно з її конструкцією та кріпленням не повинна бути далі, ніж 150 % висоти маркізи. За відсутності технічної можливості кріплення конструкції маркізи, у межах прорізу, допускається її розміщення з обгинанням зовнішнього облямування (фриза, карниза) з відступом від 50 мм до 100 мм від облямування. Маркізи, встановлені у межах одного фасаду, над дверними та віконними прорізами однакової геометричної форми, повинні бути однаковими за розмірами та конструктивним вирішенням.

7.21.6. Розмір елементів групової конструкції. Усі елементи конструкції, розміщені як група невеликих табличок у простінку, мають бути однакового розміру, форми, способу виконання та встановлення.

7.22. Освітлення та підсвічування:

7.22.1. Джерела освітлення мають бути розміщеними у самій конструкції, де світло поширюється безпосереднім світінням або через світлорозсіювач.

7.22.2. Джерела світла можна розмістити між фасадною конструкцією та площею фасаду. Контражурно освітлюється площина фасаду позаду конструкції.

Саму фасадну конструкцію може бути виконано з неонових або світлодіодних світлових носіїв, які формують зображення чи напис.

7.22.3. Розміщення джерел світла на кронштейні. Зовнішнє освітлення, яке виконано за допомогою джерел світла з монохромним світлом, спрямованим безпосередньо на фасадну конструкцію, може бути інстальованим безпосередньо у фасадну конструкцію або установленим на торці кронштейна.

7.22.4. Кабелі та конструкції монтажу освітлення. Кабелі живлення світлових елементів, сигналізації, вузли обліку, а також будь-які інші комунікації повинні бути змонтованими у короба, які пофарбовано у колір фасаду. Допустимим є також прихований монтаж, у такий спосіб, щоб кабелі живлення та інші інженерні мережі не були помітні для пішоходів.

Світлове оформлення фасадної конструкції не повинно засліплювати учасників дорожнього руху та пішоходів, конфліктувати із архітектурним підсвічуванням будівлі (температура та інтенсивність світіння). Джерела світла на кронштейнах для зовнішнього підсвічування фасадних конструкцій повинні мати систему регулювань або конструктивні особливості, що унеможливають потрапляння світла до вікон житлових приміщень.

Світлодіодні конструкції повинні гармонійно доповнювати міське середовище, вносити у нього динаміку, не створюючи візуального шуму, мати хорошу читабельність (інформаційні табло) та гарне подання рекламного матеріалу на відеоекранах або медіа-фасадах.

7.23. Зміст фасадної конструкції не може містити мовні помилки, крім власних назв і зареєстрованих марок.

7.24. Зареєстровані знаки для товарів і послуг вказуються в тому вигляді, у якому їм було надано правовий захист в Україні відповідно до чинного законодавства, Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». Рекомендовано офіційні назви об'єднань громадян, підприємств, установ та організацій наводити на вивісках у такому порядку: у разі розміщення збоку від входу або над входом – угорі, українською мовою; нижче, меншим кеглем, іншою мовою, що послуговується некириличною абеткою (рекомендовано англійською).

7.25. Уповноваженим органом щодо розміщення вивісок та інформаційних табличок є управління архітектури та містобудування Чернігівської міської ради. Розміщення вивісок та інформаційних табличок у місті Чернігові відбувається у відповідності до графічного посібника методичних вказівок, розробленого управлінням архітектури та містобудування Чернігівської міської ради та затвердженого виконавчим комітетом Чернігівської міської ради.

7.26. Для погодження подаються: фотокартка або комп'ютерна візуалізація, яка зображує частину фасаду із фрагментом місцевості, на якій планується розташування вивіски чи інформаційної таблички, фотокартка із зображенням повного фасаду будівлі або споруди, на якій планується розташування конструкції, ескіз із конструктивним рішенням засобу, який містить масштабну схему фасаду із розмірами прилеглих елементів фасаду до запланованої конструкції, що мають бути вказані з допуском 10 мм, та зображення або комп'ютерна візуалізація фасаду із запланованою на ньому конструкцією, копії правовстановлюючих документів на приміщення (будівлю, споруду тощо).

7.27. Демонтаж незаконно розміщених рекламних засобів, вивісок та табличок, проводиться у порядку, встановленому розділом 5 цих Правил, для демонтажу незаконно встановлених (розміщених) малих архітектурних форм, тимчасових споруд.

7.28. Забороняється використовувати мову держави-агресора російської Федерації на будь-яких вивісках та інформаційних табличках.

РОЗДІЛ 8. ДОДЕРЖАННЯ ТИШІ В ГРОМАДСЬКИХ МІСЦЯХ

8.1. В межах м. Чернігів період дії комендантської години встановити в інтервалі з 00:00 до 04:00 годин, заборонити перебування у даний період часу на вулицях та в інших громадських місцях без спеціально виданих перепусток.

8.1.1. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та громадяни при здійсненні будь-яких видів діяльності з метою відвернення і зменшення шкідливого впливу на здоров'я населення шуму, неіонізуючих випромінювань та інших фізичних факторів зобов'язані:

8.1.2. Здійснювати відповідні організаційні, господарські, технічні, технологічні, архітектурно-будівельні та інші заходи щодо попередження утворення та зниження шуму до рівнів, встановлених санітарними нормами.

8.1.3. Забезпечувати під час роботи закладів громадського харчування, торгівлі, побутового обслуговування, розважального та грального бізнесу, культури, при проведенні концертів, дискотек, масових святкових і розважальних заходів тощо, рівні звучання звуковідтворювальної апаратури та музичних інструментів у приміщеннях і на відкритих площадках, а також рівні шуму в прилеглих до них жилих і громадських будівлях, що не перевищують рівнів, встановлених санітарними нормами.

8.1.4. Вживати заходів щодо недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму, встановлених санітарними нормами, у таких приміщеннях і на таких територіях (захищені об'єкти):

8.1.4.1. Житлових будинків і прибудинкових територій.

8.1.4.2. Лікувальних, санаторно-курортних закладів, будинків-інтернатів, закладів освіти, культури.

8.1.4.3. Готелів і гуртожитків.

8.1.4.4. Закладів громадського харчування, торгівлі, побутового обслуговування, розважального та грального бізнесу.

8.1.4.5. Інших будівель і споруд, в яких постійно чи тимчасово перебувають люди.

8.1.4.6. Парків, скверів, зон відпочинку, розташованих на території мікрорайонів і груп житлових будинків.

8.2. Шум на захищених об'єктах при здійсненні будь-яких видів діяльності не повинен перевищувати рівнів, установлених санітарними нормами для відповідного часу доби.

8.3. У нічний час, з 22:00 години до 08:00 години, на захищених об'єктах забороняються гучний спів і викрики, користування звуковідтворювальною апаратурою та іншими джерелами побутового шуму.

8.4. Проведення на захищених об'єктах ремонтних робіт, що супроводжуються шумом, забороняється у робочі дні, з 21:00 години до 08:00 години, а у святкові та неробочі дні – цілодобово. Власник або орендар приміщень, в яких передбачається проведення ремонтних робіт, зобов'язаний повідомити мешканців прилеглих квартир про початок зазначених робіт. За згодою мешканців усіх прилеглих квартир ремонтні та будівельні роботи можуть проводитися також у святкові та неробочі дні. Шум, що утворюється під час проведення будівельних робіт, не повинен перевищувати санітарних норм цілодобово.

8.5. Передбачені пунктами 8.2, 8.3, 8.4 цього розділу вимоги щодо додержання тиші та обмежень певних видів діяльності, які супроводжуються шумом, не поширюються на випадки:

8.5.1. Попередження та/або ліквідації наслідків аварій, стихійного лиха, інших надзвичайних ситуацій.

8.5.2. Надання невідкладної допомоги, попередження або припинення правопорушень.

8.5.3. Попередження крадіжок, пожеж, а також виконання завдань цивільної оборони.

8.6. Без дозволу Чернігівської міської військової адміністрації заборонити проведення зборів, мітингів, демонстрацій, походів та інших масових заходів.

8.7. Забороняється проведення салютів, феєрверків, інших заходів із використанням вибухових речовин і піротехнічних засобів.

8.8. Забороняється використання БПЛА на території м. Чернігів, без погодження з Чернігівською міською військовою адміністрацією.

8.9. Забороняється діяльність об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг з 23:00 год. до 04:00 год.

8.10. Забороняється продаж алкогольних напоїв на території міста Чернігів: у закладах сфери торгівлі — з 21:00 год. до 11:00 год.; у закладах громадського харчування — з 22:00 год. до 11:00 год.

8.11. Забороняється продаж алкогольних та слабоалкогольних напоїв особам у військовій формі одягу.

8.12. Забороняється діяльність юридичних або фізичних осіб із розповсюдження державних лотерей, яка відбувається у приміщеннях, що знаходяться в багатоквартирних житлових будинках, без погодження Чернігівської міської військової адміністрації.

Організація вуличних виступів

8.13. Забороняється публічне використання культурного продукту, мовою держави-агресора російської Федерації на території міста Чернігів.

8.13.1. Організація вуличних виступів проводиться з метою регулювання діяльності вуличних митців для забезпечення комфортної діяльності самих митців.

8.14. Організація вуличних виступів міста застосовується до всіх видів вуличного мистецтва, яке здійснюється на території міста Чернігова та не поширюється:

8.15. На виступи, що здійснюються у рамках загальноміських заходів, що регламентуються окремими розпорядженнями Чернігівського міського голови погодженого Чернігівською міською військовою адміністрацією про їх проведення.

8.15.1. Митців, які працюють у приміщеннях чи у місцях приватної власності.

8.16. Здійснення вуличних виступів можливе лише при дотриманні таких умов:

8.16.1. Без перекриття проїжджих частин вулиць, автомобільних доріг, тротуарів та узбіч.

8.16.2. Забезпечення доступу до громадських та приватних будівель.

8.16.3. Дотримання норм допустимого рівня шуму.

8.16.4. Без використання додаткових сценічних конструкцій та самовільного підключення до мережі електроживлення.

8.16.5. Забороняється проводити вуличні виступи, які можуть спричинити розпалювання міжнаціональної, етнічної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, а також закликати до агресії та містити ненормативну лексику.

8.16.6. Забороняється проводити вуличні виступи, які супроводжуються рекламою суб'єктів підприємницької діяльності.

8.16.7. Забороняється проводити вуличні виступи у стані алкогольного сп'яніння чи під впливом наркотичних речовин.

8.16.8. Забороняється проводити вуличні виступи, які супроводжуються виконанням музичних творів, співом чи відтворенням фонограм, ближче, ніж за 50 м до громадських і приватних будівель.

8.16.9. Забороняється проводити вуличні виступи упродовж дня довше трьох годин у межах однієї локації, після чого на цій локації ще протягом години забороняється здійснювати жодні виступи, але їх проведення можливе на інших локаціях у той самий день.

8.16.10. Використання звукопідсилюючих пристроїв можливе лише за погодженням з управлінням культури та туризму Чернігівської міської ради та Чернігівської міської військової адміністрації.

Порядок проведення загальноміських ярмарок та виставок

8.17. Проведення загальноміських ярмарок та виставок (далі – масові заходи) проводиться у відповідності до Концепції розвитку ярмарково-виставкової діяльності, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2007 року № 1065 «Про вдосконалення виставково-ярмаркової діяльності в Україні», Рекомендацій з питань проведення виставок і ярмарків в Україні та організації національних експозицій України на міжнародних виставках і ярмарках за кордоном з частковим фінансуванням витрат за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, які спрямовуються на виставково-ярмаркову діяльність, затверджених наказом Міністерства економіки України від 4 червня 2009 року № 546, відповідно до наказу Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8 липня 1996 року № 369 «Про затвердження Правил роботи дрібнороздрібною торговельною мережі».

8.18. Склад організаційного комітету з підготовки масових заходів затверджується розпорядженням Чернігівського міського голови. Координує роботу організаційного комітету з підготовки масових заходів управління культури та туризму Чернігівської міської ради, у разі потреби – спільно з іншими структурними підрозділами та комунальними підприємствами Чернігівської міської ради.

8.19. Дата, місце, відповідальний організатор з підготовки масових заходів, години роботи, відповідний оргкомітет та програма проведення визначається розпорядженням Чернігівського міського голови з погодженням Чернігівської міської військової адміністрації до кожного окремого масового заходу.

8.20. Виставки і ярмарки проводяться на визначених місцях або у спеціалізованих виставкових приміщеннях, в яких учасникам виставок і ярмарків надається в оренду сучасне виставкове обладнання, устаткування та меблі.

8.21. Відповідний оргкомітет з підготовки масового заходу через засоби масової інформації, у тому числі через офіційні веб-портали Чернігівської міської ради та її структурних підрозділів, соціальні мережі Інтернет, доводить інформацію про масовий захід та формує перелік суб'єктів господарювання, які здійснюватимуть торговельне обслуговування та надання послуг у сфері розваг та відпочинку.

8.22. Розміщення об'єктів торгівлі та надання послуг у сфері розваг та відпочинку у місті Чернігові здійснюється згідно із експлікацією, що готується управлінням архітектури та містобудування Чернігівської міської ради до кожного окремого масового заходу. Копія експлікації доводиться до кожного суб'єкта господарювання, які будуть брати участь у здійсненні торговельного

обслуговування та наданні послуг у сфері розваг та відпочинку під час проведення масових заходів.

8.23. До проведення масового заходу організатори – суб'єкти господарювання зобов'язані укласти угоди щодо забезпечення нормативного прибирання місця його проведення та вивозу сміття із спеціалізованим комунальним підприємством Чернігівської міської ради. Проведення заходів без укладення вказаного договору (договорів) не допускається. Кількість встановлених урн та біотуалетів визначається згідно із санітарними нормами та правилами.

8.24. Якщо організатором або замовником проведення масових заходів виступає Чернігівська міська рада, то розпорядженням міського голови призначаються відповідальні особи за забезпечення додержання чистоти та порядку, збір та вивезення сміття, збереження зелених насаджень. Проведення заходів без визначення вказаної особи (осіб) не допускається.

8.25. Організатори масових заходів відповідають за дотримання їх учасниками цих Правил м. Чернігова, збереження зелених насаджень, приміщень, споруд, будівель, устаткування, меблів, інвентарю та іншого майна в місці проведення такого заходу, своєчасне прибирання, збір та вивезення сміття з відповідної території.

8.26. Організація масових заходів має відповідати санітарним, протипожежним нормам і правилам.

8.27. На період підготовки і проведення масових заходів на міських вулицях і дорогах допускається розміщувати над проїжджою частиною засоби святкового оформлення та відповідну інформацію з дотриманням вимог чинного законодавства України і забезпечення видимості дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, місць для зупинки громадського транспорту.

8.28. Забороняється зберігати товари і тару на прилеглих до об'єктів торговельної діяльності та послуг у сфері розваг та відпочинку територіях, проїжджій частині доріг, тротуарах, зелених зонах, інших територіях загального користування.

8.29. Під час проведення масових заходів суб'єктам господарювання забороняється самовільно надавати послуги у сфері розваг та відпочинку, проводити торговельну діяльність з лотків, автомобілів, причепів, столиків, візків (іншого торговельного обладнання) у місцях, не передбачених експлікацією.

8.30. Суб'єкти господарювання при організації роботи дрібнороздрібної торговельної мережі та послуг у сфері розваг та відпочинку мають забезпечити роботу об'єктів дрібнороздрібної торговельної мережі відповідно до наказу Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 8 липня 1996 року № 369 «Про затвердження Правил роботи дрібнороздрібної торговельної мережі» та не звільняються від необхідності надання інших дозвільних документів, передбачених чинним законодавством України.

РОЗДІЛ 9. ІНШІ ВИМОГИ ЩОДО БЛАГОУСТРОЮ МІСТА

9.1. Суб'єкти у сфері благоустрою при здійсненні своїх прав та обов'язків зобов'язані:

9.1.1. На фасадах або біля центральних входів до приміщень комунальних, державних органів, установ розміщувати державний прапор України.

9.1.2. Встановлювати тимчасові споруди, малі архітектурні форми тощо на підставі розроблених відповідно до чинного законодавства України проєктів та дозволів, підтримувати їх зовнішній вигляд у належному технічному стані та естетичному вигляді; не встановлювати та не користуватися тимчасовими спорудами та малими архітектурними формами тощо після закінчення строку дії дозволів на їх встановлення.

9.1.3. Підтримувати зовнішній вигляд будівель і споруд у належному стані відповідно до затвердженого паспорту фасаду, забезпечувати благоустрій та озеленення прилеглої території власними силами або із залученням спеціалізованих організацій.

9.1.4. Погоджувати розташування об'єктів торгівлі, громадського харчування, побутових послуг та розваг, а також тимчасове розміщення об'єктів комерційного та некомерційного призначення з Чернігівською міською військовою адміністрацією, уповноваженими органами Чернігівської міської ради, органами Держпродспоживслужби та іншими уповноваженими на це підприємствами, установами, організаціями.

9.1.5. Після припинення права користування земельною ділянкою відновити благоустрій та привести земельну ділянку до попереднього стану; відновити благоустрій на місці розміщення демонтованих у встановленому порядку об'єктів.

9.1.6. Перевозити усі види вантажів (особливо рідких і сипучих) тільки на спеціально обладнаних або пристосованих для цього транспортних засобах, не допускати забруднення території міста при перевезенні сировини, матеріалів, інших вантажів.

9.1.7. Забезпечувати належне утримання та ремонт кришок колодязів підземних комунікацій у справному стані на рівні дорожнього покриття. У разі відсутності кришки колодязя встановлювати попереджувальні пристрої із негайним відновленням. Не допускати складання сміття, снігу на кришки оглядових колодязів каналізаційних та водопровідних мереж.

9.1.8. При проведенні будівельних робіт встановлювати огорожу місця виконання робіт та утримувати її у належному технічному і санітарному стані, а також вживати інші заходи, передбачені чинним законодавством України.

9.1.9. Утримувати у належному технічному стані та естетичному вигляді номерні знаки житлових будинків, таблички та вивіски на службових, виробничих та інших будівлях.

9.1.10. Укладати договори на надання житлово-комунальних послуг, оплачувати житлово-комунальні послуги у строки, встановлені договором або чинним законодавством України.

9.1.11. Використовувати приміщення житлових будинків за призначенням, забезпечувати збереження житлових і допоміжних приміщень та технічного обладнання, цілісність засобів обліку комунальних послуг та не втручатися у їх роботу, дотримуватися правил пожежної і газової безпеки, вимог санітарних норм.

9.1.12. Допускати у житлові та нежитлові приміщення, подвір'я, території, будинки і споруди представників виконавця/виробника житлово-комунальних послуг у порядку, визначеному чинним законодавством України та договором, для ліквідації аварій, усунення неполадок санітарно-технічного та інженерного обладнання, його встановлення і заміни, проведення технічних і профілактичних оглядів та перевірки показників засобів обліку.

9.1.13. Дотримуватися вимог житлового та містобудівного законодавства щодо здійснення ремонту чи реконструкції приміщень або їх частин.

9.1.14. Своєчасно проводити підготовку житлового будинку до експлуатації в осінньо-зимовий період.

9.1.15. Негайно прибирати сміття та опале листя.

9.1.16. Систематично і своєчасно проводити косіння трави та об'єктів рослинного карантину на власних, прилеглих та закріплених територіях. Газони необхідно скошувати при досягненні висоти травостою 8-10 см.

9.1.17. Щоквартально надавати інформацію компетентному органу щодо кількості видалених зелених насаджень за отриманими ордерами.

9.1.18. При проведенні робіт, пов'язаних з розкопуванням ґрунту, забезпечити відновлення поверхні пошкодженої ділянки та існуючого покриття місць розкопок у зазначений у дозвільній документації термін.

9.1.19. Мати необхідний для прибирання снігу, льоду, сміття, ручний інвентар (лопати металеві або дерев'яні, мітли, кригоруби), достатній запас протижеледних матеріалів.

9.1.20. Негайно прибирати сніг (від початку снігопаду) та лід з метою запобігання утворенню накату, очищати дахи, карнизи та інші елементи будинків, споруд, будівель від снігу та бурульок із дотриманням застережних заходів щодо безпеки руху пішоходів, не допускаючи пошкодження покрівель будинків і споруд, зелених насаджень, електромереж тощо; огорожувати небезпечні місця на тротуарах, переходах.

9.1.21. Повністю розчищати снігові вали над дощоприймачами зливостічних колодязів, розміщеними на вулицях і дорогах, з яких сніг не передбачається вивозити на снігозвалище.

9.1.22. Очищати від снігу, льоду та бруду оголовки зливостічних колодязів та дощоприймачів у разі сніготанення та на початку весняного періоду; очищати від снігу, льоду, бруду оголовки оглядових колодязів та колодязів для розташування пожежних гідрантів, розміщених на вулицях і дорогах.

9.1.23. Дотримуватись встановленого рішенням Чернігівської міської військової адміністрації режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг.

9.1.24. Дотримуватися Правил утримання собак та котів у м. Чернігові, інших нормативно-правових актів, санітарно-гігієнічних і ветеринарних норм та правил щодо утримання домашніх тварин, не допускати порушень прав і законних інтересів інших фізичних і юридичних осіб та не створювати загрози безпеці людей, а також інших тварин.

9.1.25. Забезпечувати домашнім тваринам, які утримуються особами, необхідних умов, що відповідають її біологічним, видовим та індивідуальним особливостям, відповідно до вимог Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження».

9.1.26. З'являтися з домашніми тваринами поза місцями їх постійного утримання (супроводжувати їх) за умови забезпечення безпеки оточуючих людей і тварин, а також майна від заподіяння шкоди супроводжуваною домашньою твариною, безпеку дорожнього руху при проходженні з домашньою твариною біля транспортних шляхів і при їх переході шляхом безпосереднього контролю за її поведінкою; при супроводженні домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду.

9.1.27. Виводити собак з жилих та інших приміщень, а також ізольованих територій в загальні двори або на вулицю на повідку, а собак, породи яких входять до переліку порід згідно із додатком 1 до Порядку і Правил проведення обов'язкового страхування відповідальності власників собак за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 9 липня 2002 року № 944, за межі квартири, території подвір'я, організацій, підприємств, у загальні двори або на вулицю, на повідку і в наморднику.

9.1.28. Не допускати забруднення тваринами тротуарів, зелених насаджень, газонів, клумб, квітників, рабаток, скверів, парків, алей, дитячих майданчиків тощо; прибирати за твариною екскременти на будь-якій території (винятки становлять особи, які переміщуються за допомогою собаки-поводиря).

9.1.29. Тримати сторожових собак на прив'язі або у вольєрі та спускати їх з прив'язі (відпускати з вольєру) лише у закритих дворах, що виключає можливість втечі; у приватних будинках встановлювати таблички на парканах про наявність собаки, а також дзвінки; забезпечувати додержання тиші з 22:00 години до 08:00 години.

9.1.30. Проводити реєстрацію собак і котів у порядку, встановленому Правилами утримання собак та котів у м. Чернігові.

9.1.31. При перевезенні тварин у транспорті загального користування дотримуватись Правил транспортування тварин, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2011 року № 1402.

9.1.32. Проводити випасання сільськогосподарських тварин (корови, кози, вівці, коні тощо) та птиці (кури, гуси, тощо) у межах власних господарств.

9.1.33. Виконувати інші обов'язки у сфері благоустрою, передбачені Законом України «Про благоустрій населених пунктів» та іншими законами, нормативно-правовими актами органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, та цими Правилами.

9.2. Суб'єктам у сфері благоустрою забороняється:

9.2.1. Курити тютюнові вироби, електронні сигарети, кальяни тощо у місцях, визначених Законом України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» та в місцях, визначених рішенням Чернігівської міської ради.

9.2.2. Захаращувати території загального користування, власні та прилеглі території будівельними, у тому числі сипучими матеріалами, конструкціями, тарою, сільськогосподарською сировиною, сміттям, побутовими відходами, відходами виробництва, накопиченням снігу, криги, опалого листя та сміття, дровами, влаштовувати звалища, складати гній, цеглу, труби, пісок, ґрунт, щебінь, будівельне сміття, паливо тощо; захаращувати пожежні проїзди на територіях, прилеглих до житлових будинків

9.2.3. Кидати сміття, недопалки, папір, тару, ганчір'я тощо на вулицях, площах, у парках, інших громадських місцях, а також спалювати сміття у контейнерах і урнах.

9.2.4. Використовувати не за призначенням контейнери для збору сміття та твердих побутових відходів, захаращувати контейнерні майданчики крупногабаритним сміттям, залишками рослинності, гіллям, будівельним сміттям тощо, викидати трупи тварин та птахів у контейнери для збору сміття та твердих побутових відходів.

9.2.5. Складати будівельні матеріали, конструкції, обладнання за межами будівельних майданчиків.

9.2.6. Очищати дахи від снігу та льоду без встановлення тимчасових огорож на прилеглих до будівель і споруд територіях. Такі огорожі обов'язково повинні позначатися червоними стрічками, прапорцями тощо.

9.2.7. Самовільно проводити обрізку дерев та кущів, зносити аварійні та сухостійні насадження.

9.2.8. Самовільно висаджувати дерева, кущі, влаштовувати газони, клумби, якщо це не передбачалося проектом благоустрою; використовувати території зелених насаджень для посадки овочів та інших сільськогосподарських культур, влаштовувати городи.

9.2.9. Ходити по клумбах, квітниках, рабатках, зривати квіти, ламати гілки дерев та кущів, викопувати дерева, кущі, багаторічні рослини та квіти на вулицях, у парках, скверах та інших територіях загального користування.

9.2.10. Вирубувати та пошкоджувати дерева, кущі, добувати з дерев сік, смолу, наносити деревним та квітниковим рослинам механічні пошкодження; підвішувати на деревах гамаки, гойдалки, забивати у стовбури цвяхи, колючий дріт та інші огороження, що можуть пошкодити дерева.

9.2.11. Винищувати мурашники, ловити птахів і звірів.

9.2.12. Організувати проведення та проводити земляні, будівельні, монтажні та інші роботи без відповідного на це дозволу.

9.2.13. Проводити на територіях загального користування роботи по прокладанню водопровідних, каналізаційних, інших мереж та споруд без відповідної проєктної документації.

9.2.14. Самовільно врзатись, користуватись та пошкоджувати мережу зливової каналізації. Скидати виробничі та побутові стоки, нафтопродукти, сміття, пісок тощо до мережі зливової каналізації.

9.2.15. Організувати розміщення та розміщувати оголошення, інформаційно-агітаційні плакати, листівки, афіші на будинках, стовпах, парканах, деревах тощо (у спеціально невизначених для цього місцях).

9.2.16. Самовільно, без отримання відповідного дозволу, розміщувати рекламні конструкції, а також розміщувати на території міста виносні рекламні конструкції типу «скрепка», «штендер», інформаційно-рекламні плакати тощо.

9.2.17. Самовільно, без узгодження з управлінням архітектури та містобудування Чернігівської міської ради, переобладнувати фасади будівель, споруд, огорожі та їх елементи.

9.2.18. Залишати транспортні та інші самохідні засоби, машини і механізми на внутрішньоквартальних проїздах або переобладнувати проїзди у спосіб, що заважає проїзду спеціальних машин швидкої допомоги, пожежної, прибиральної та аварійної техніки, а також влаштовувати стоянки службового, приватного, вантажного і пасажирського транспорту на прибудинкових територіях, прилеглих територіях до гаражів, автостоянок тощо.

9.2.19. Заправляти, мити, ремонтувати транспортні засоби і механізми, човни і катери на прибудинкових територіях багатоквартирного житлового фонду, газонах, клумбах, квітниках, рабатках, берегах річок, озер та інших водоймищ, пішохідних доріжках, тротуарах, у парках та скверах, інших територіях загального користування; їздити транспортними засобами і механізмами по тротуарах, пішохідних доріжках, газонах, клумбах, квітниках, рабатках, дитячих майданчиках, паркуватися на них, здійснювати технічне обслуговування транспортних засобів (заміна і доливка мастил тощо).

9.2.20. Здійснювати миття транспортних засобів і механізмів, прання білизни, купання тварин у санітарній зоні річок та водойм.

9.2.21. Пересуватися вулицями міста (з твердим покриттям) механізмами на гусеничному ході, крім зимового періоду, коли їх пересування допускається під час снігових заметів.

9.2.22. Забруднювати проїжджу частину вулиць при перевезенні вантажів, виїзді автотранспорту з будівельних майданчиків.

9.2.23. Здійснювати проїзд в транспорті загального користування у забрудненому одязі.

9.2.24. Виливати рідкі відходи на території загального користування міста, у водойми; складати відходи на території міста, на схилах озер, річок та інших водойм, а також у місцях масового відпочинку людей, лісосмугах, на територіях зелених насаджень, у парках, скверах, садах, рекреаційних зонах та

майданчиках, зонах пам'яток культурної та історичної спадщини, на пляжах, кладовищах, інших територіях загального користування.

9.2.25. Витрушувати одяг, килими та інші речі з балконів, лоджій, вікон, сходів та дахів будинків, споруд, у під'їздах, парадних входах до будинків.

9.2.26. Мити вікна, балкони шляхом зливання води, викидати сміття, інші предмети або будь-які відходи, будівельні матеріали з балконів, лоджій, вікон, сходів та дахів будинків, споруд.

9.2.27. Розпалювати багаття у не відведених для цього місцях; спалювати опале листя, побутові, промислові та інші відходи на території юридичних осіб, домоволодінь, парків, скверів, садів, рекреаційних зон та майданчиків, зон пам'яток культурної та історичної спадщини, пляжів, кладовищ, інших територіях загального користування, на прибудинкових територіях, територіях будівель та споруд інженерного захисту територій, забруднювати території загального користування та прибудинкові території хімічними та іншими розчинами, спалювати усі види відходів та вторинної сировини у сміттєзбірниках.

9.2.28. Організовувати встановлення та встановлювати тимчасові споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, у тому числі для здійснення підприємницької діяльності, здійснювати торгівельну діяльність, надавати послуги – на усій території міста, окрім спеціально призначених для цього місць, без відповідних дозвільних документів.

9.2.29. Зберігати товари і тару на прилеглих до тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, у тому числі для здійснення підприємницької діяльності, територіях, проїжджій частині доріг, тротуарах, на територіях зелених насаджень, інших територіях загального користування.

9.2.30. Робити написи, малюнки або подряпини, фарбувати або іншим чином пошкоджувати стіни будинків, споруд, огорожі, паркани, тротуари, шляхи, набережні, пам'ятники культурної та історичної спадщини, монументи, меморіальні комплекси та інші об'єкти і елементи благоустрою.

9.2.31. Кататися на ковзанах, санчатах, самокатах, роликах, скейтах, гіроскутерах, моноколесах тощо по огорожах, парканах, пам'ятниках, монументах, меморіальних комплексах тощо.

9.2.32. Виводити сільськогосподарських тварин (корови, свині, кози, вівці, коні тощо) та птицю (кури, гуси, качки тощо) за межі місця їх постійного утримання (за винятком випадків, обумовлених необхідністю доставки тварин, птиці у ветеринарну установу).

9.2.33. Купати тварин у місцях масового відпочинку людей на воді, у фонтанах; дресирувати тварин, займатися верховою їздою у не відведених для цього місцях; залишати на об'єктах благоустрою та їх елементах екскременти тварин; з'являтися із собаками у громадських місцях особам у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння.

9.2.34. Вигулювати домашніх тварин на подвір'ях дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів, лікувальних закладів, на дитячих майданчиках, на квітниках, клумбах, на територіях культових споруд, меморіалів тощо.

9.2.35. Викидати трупи тварин або захоронювати їх у не відведених для цього місцях.

9.2.36. Приводити тварин, окрім тварин супроводу – собак-поводирів, у приміщення магазинів, кафе та інших закладів громадського харчування (крім спеціалізованих магазинів для тварин, закладів «Pets friendly»), закладів освіти, культури, охорони здоров'я тощо, а також здійснювати будь-яку діяльність із використанням тварин у громадських місцях з метою отримання прибутку або з іншою метою.

9.2.37. Вчиняти будь-які інші дії, які можуть завдати шкоди об'єктам благоустрою або привести до погіршення благоустрою території.

РОЗДІЛ 10. ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ТА ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ У СФЕРІ БЛАГОУСТРОЮ

10.1. Контроль у сфері благоустрою міста Чернігова здійснюється Чернігівською міською військовою адміністрацією, Чернігівською міською радою та її виконавчими органами, уповноваженими підприємствами, установами, організаціями.

10.2. Контроль за станом благоустрою міста Чернігова здійснюється шляхом:

10.2.1. Проведення перевірок території.

10.2.2. Розгляду звернень підприємств, установ, організацій та громадян.

10.2.3. Учасності в обговоренні проєктів у сфері благоустрою територій міста Чернігова, іншої технічної документації з питань благоустрою і внесення відповідних пропозицій на розгляд Чернігівській міській військовій адміністрації, Чернігівської міської ради та її виконавчих органів, підприємств, установ, організацій.

10.2.4. Подання позовів до суду про відшкодування шкоди, завданої об'єктам благоустрою внаслідок порушення чинного законодавства України з питань благоустрою населених пунктів, цих Правил.

Повноваження та обов'язки посадових осіб при виявленні порушення цих Правил

10.3. При виявленні причин та умов, що спричинили порушення благоустрою, видається офіційний документ – припис, який є обов'язковим для виконання особами, відповідальними за утримання об'єктів благоустрою, або складається протокол про адміністративне правопорушення.

10.4. У приписі зазначаються: дата і місце його складання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала припис, відомості про особу, якій виданий припис, пропозиції щодо усунення причин та умов, що спричинили

порушення благоустрою території, строк на усунення причин та умов, що спричинили порушення благоустрою території.

10.5. Припис підписується особою, яка його склала, і особою, якій він виданий.

У разі відмови особи отримати припис у графі «Припис одержав» робиться відповідний запис.

10.6. Протоколи про адміністративні правопорушення, відповідно до чинного законодавства України, складають:

10.6.1. Уповноважені на це посадові особи територіального органу Національної поліції України.

10.6.2. Посадові особи, уповноважені на це виконавчим комітетом Чернігівської міської ради.

10.6.3. Інші особи у випадках, визначених чинним законодавством України.

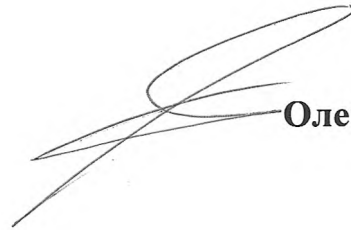
Відповідальність за порушення цих Правил

10.7. Порушення цих Правил тягне за собою адміністративну відповідальність, передбачену чинним законодавством України.

10.8. Збитки, завдані об'єкту благоустрою в результаті порушення цих Правил, підлягають повному відшкодуванню в установленому порядку.

10.9. Відшкодування шкоди, заподіяної об'єктам благоустрою, проводиться на основі економічно обґрунтованих розрахунків згідно з чинним законодавством України.

Радник з питань безпеки

Олексій Мисенко